

II. ANALYTICKÁ ČÁST

II.1 Socioekonomický profil města

Město Králíky

Město Králíky leží ve východní části České republiky, na pomezí Moravy a Polska, v Pardubickém kraji a okrese Ústí nad Orlicí. Město se nachází v nadmořské výšce 550 m n. m., v údolí Kladské kotliny zvaném Králická brázda. Na jihozápadě je město ohraničené Orlickými horami, respektive Mladkovskou a Bukovohorskou hornatinou s nejvyšším vrcholem Suchý vrch (995 m n. m.). Jihovýchodnímu cípu vévodí Branenská vrchovina s nejvyšší horou Jeřáb (1003 m n. m.), a na severovýchodě se tyčí masiv Králického Sněžníku (1 424 m n. m.), který je po Krkonoších a Jeseníkách třetím nejvyšším pohořím v České republice.

Město se rozprostírá na katastru osmi území, na výměře 52,78 km² a tvoří jej včetně města Králíky deset místních částí: Dolní Lipka, Prostřední Lipka, Horní Lipka, Heřmanice, Červený Potok, Dolní Hedeč, Kopeček, Horní Hedeč, Horní Boříkovice a Dolní Boříkovice. Hustota osídlení činí 80,4 osob/km² a počet obyvatel k 31.12.2016 byl 4 289.

Mapa 1: Mapa města Králíky

Zdroj: odbor územního plánování a stavební úřad

Obec s rozšířenou působností

Město Králíky je od roku 2003 obcí s rozšířenou působností (dále jen „ORP“), jejíž obvod sousedí z velké části s Polskou republikou. ORP Králíky představuje nejsevernější výběžek Pardubického kraje. Na východě hraničí s obcemi Olomouckého kraje, na jižní straně sousedí s Lanškrounskem a na západě s územím správního obvodu ORP Žamberk.

Správní obvod ORP Králíky je po Česotřebovsku druhým nejmenším správním obvodem. Svoji rozlohou 158,6 km² zaujímá pouze 3,5 % území Pardubického kraje (4 519 km²). Z hlediska počtu obyvatel je mezi všemi správními obvody v kraji nejméně zalidněný. V pěti obcích, které tvoří celé území správního obvodu ORP – Králíky, Červená Voda, Lichkov, Mladkov, Dolní Morava – žilo k 31.12.2016 celkem 8 643 obyvatel (přibližně 1,67 % obyvatelstva kraje). Spolu s Česotřebovskem rovněž tvoří dvojici správních obvodů s nejnižším počtem obcí v kraji. Hustota zalidnění (54,5 osob/km²) je mezi všemi obvody nejnižší a odpovídá přibližně polovině krajského průměru¹. Přibližně padesát procent obyvatel žije ve městě Králíky, které je jedinou obcí se statutem města ve správním území ORP.

Tabulka 1: Charakteristika území SO ORP Králíky

OBCE	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
POČET OBCÍ	5	5	5	5	5	5	5	5
POČET ČÁSTÍ OBCÍ	27	27	27	27	27	27	27	27
POČET KATASTRÁLNÍCH ÚZEMÍ	23	23	23	23	23	23	23	23
POČET OBCÍ SE STATUTEM MĚSTA	1	1	1	1	1	1	1	1
POČET OBCÍ SE STATUTEM MĚSTYSE	-	-	-	-	-	-	-	-
VÝMĚRA V TIS. HA	15 869	15 869	15 869	15 865	15 865	15 863	15 864	15 860
ZEMĚDĚLSKÁ PŮDA	7726	7730	7686	7656	7651	7649	7625	7573
LESNÍ POZEMKY	6935	6936	6954	6972	6972	6970	7029	7038
ZASTAVĚNÉ PLOCHY	163	163	163	162	168	167	167	166
HUSTOTA ZALIDNĚNÍ (OSOBY/KM ²)	57,2	57,1	56,3	56,2	55,8	55,5	55,0	54,5

Zdroj: ČSÚ

SO ORP Králíky tvoří celkem pět obcí a 23 katastrálních území. V zájmovém území se nachází hraniční přechod s Polskem „Dolní Lipka – Boboszów“, který slouží k osobní i nákladní dopravě. Krajské město Pardubice je od města Králíky vzdálené 86 km, okresní město Ústí nad Orlicí 37 km. Králicko se také vyznačuje spádovostí do Olomouckého a Královéhradeckého kraje.

Území ORP je pro období 2014–2020 zařazeno do tzv. Hospodářsky slabých regionů², které v rámci republikového srovnání vykazují z hlediska vybraných hospodářských a sociálních ukazatelů podstatně nižší úroveň, než je průměrná úroveň v ČR. Tyto regiony jsou charakterizované nízkou životní úrovní, nadprůměrným podílem nezaměstnanosti, nízkým stupněm ekonomické výkonnosti

¹ Dolní Morava je obcí s nejnižší hustotou zalidnění v Pardubickém kraji. Hustota zalidnění činí 8,2 osob/km² (ČSÚ, 2016).

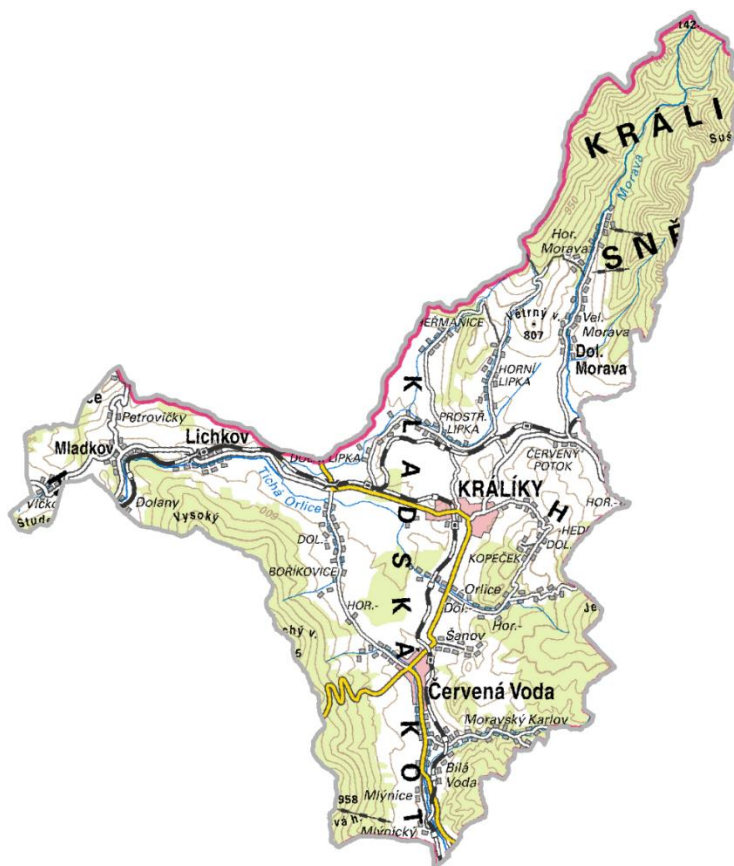
² Hospodářsky slabé regiony nahrazují tzv. Regiony se soustředěnou podporou státu, které byly vymezeny pro období 2007-2013.

a příjmem obyvatel, a nepříznivým demografickým vývojem. Tato kategorie v sobě zahrnuje podle § 4 odst. 2 strukturálně postižené regiony a hospodářsky slabé regiony.³

Z environmentálního pohledu zaujímá Králícko jedno z nejhodnotnějších území Pardubického kraje. Území celého ORP má nejvyšší koeficient ekologické stability ze všech ORP v kraji. Nachází se zde největší rozloha lokalit Natura 2000 v kraji, do které se řadí národní přírodní rezervace Králícký Sněžník. Pohoří Králícký Sněžník tvoří jedno z nejvýznamnějších evropských rozvodí, které bývá nazýváno „Střecha střední Evropy“. Toky pramenící na jeho svazích se vlévají do tří evropských moří – řeka Morava přes Dunaj do Černého moře, řeka Nisa přes Odru do Baltského moře a Lipkovský potok, přítok Tiché Orlice ústící do Labe se vlévá do Severního moře.

Mapa 2: Mapa SO ORP Králíky

Zdroj: odbor územního plánování a stavební úřad

³ Zdroj: Strategie regionálního rozvoje ČR pro období 2014-2020.

Historie města a její vývoj

Nejstarší věrohodný údaj o místě pochází z r. 1357, jedná se o zápis v zemských deskách, kterým Karel IV. daroval hrad Žampach a k němu náležící „montana in Greylichs“ Čeňkovi z Potštejna. Zápis se těžko interpretuje, protože *montana* může znamenat hornatou krajinu, ale také krajinu s doly. Také výraz *Greylichs* je dvojnásobný, jelikož může znamenat *Grulichovy* a odkazovat na organizátora důlních prací, nebo může být odvozen od slova *gräulich*, které znamená *hrozný* nebo *strašný* – což by svědčilo o nekolonizované krajině s drsnými podmínkami. Pravdě se nejspíš podobá výklad ve smyslu *strašné doly*, tedy doly ve strašné krajině. Pokud zde důlní činnost probíhala, zřejmě se nevyplatila, protože o místě dalších dvě stě let nejsou doklady. Králíkám je však hornictví tradičně přisuzováno, takže se projevilo i v městském znaku s mečem a hornickými kladívky. Německé pojmenování města *Gulich* později získalo české varianty *Krulich*, *Kralich*... a nakonec *Králíky*.

Město prokazatelně vzniklo až v polovině 16. století, což je doloženo r. 1568. V roce 1577 koupil Králíky i s deseti okolními vesnicemi Zdeněk z Valdštejna, který udělal z Králík sídlo nového panství a dal se do jeho budování. Připisuje se mu vytyčení náměstí v dnešní podobě, stavba zámku, fary, protestantské modlitebny na místě dnešního kostela sv. Michaela Archanděla a řada dalších počinů.

Jak bylo naznačeno, v okolí se snad těžila železná ruda a možná i stříbro. Pokus o navázání na důlní činnost v 17. století měl skončit ziskem jen nepatrného množství kovu, pročež bylo od dalších takových snah definitivně upuštěno.

Na Lysé hoře nad městem (dnes Hora Matky Boží) dal králícký rodák biskup Tobiáš Jan Becker v letech 1696–1710 postavit velkorosý poutní komplex. Na místo přicházelo mnoho návštěvníků, kteří pro místní chudší obyvatele představovali vítaný zdroj příjmu. Velmi se rozšířila výroba a prodej upomínkových předmětů, rozvíjelo se řezbářství, což dodnes připomínají betlémy a figurky rozeseté doslova po celém světě; betlémy se prodávaly dokonce i v Americe jako "pravé vídeňské jesličky" – kompletovaly se totiž ve Vídni. Stranou nezůstala ani další řemesla. Zásadní význam mělo tkalcovství, které hrálo důležitou roli při vzniku textilní tradice. Králícké plátno se prodávalo úspěšně po celé naší zemi, přičemž jedním z nejvýznamnějších odbytišť se stalo Brno, odkud si plátno nacházelo cestu i na vídeňské trhy. Specifické bylo varhanářství; varhanami králíckých mistrů se může pochlubit nejen jeden kostel v České republice, a dokonce i ten Loretský na pražských Hradčanech.

Zvláště v 18. století město strádalo požáry, morovými epidemiemi a válkami. I když v kraji nedošlo k významným bitvám, trpělo město průtahy vojsk. Proběhlo tu mnoho šarvátek, drancování a vybírání výpalného. Během největších požárů v letech 1708 a 1767 shořela velká část města včetně nejvýznamnějších budov. Původní dřevěné domy pak byly nahrazovány novými, zděnými z kamene a cihel.

Po odstoupení Kladska Prusku se mnoho obyvatel Kladské kotliny přestěhovalo do Králík, a město se začalo rozrůstat. V roce 1791 se Králíky staly sídlem regulovaného magistrátu a při územní reorganizaci roku 1850 tu byl zřízen okresní soud a také berní a pozemkový úřad. Okresní soud tu s malými přestávkami fungoval téměř sto let. Od druhé poloviny 19. století nastal rychlý rozvoj města. Roku 1899 byla otevřena místní železniční trať Dolní Lipka – Štítý, stavěly se továrny, nové silnice, vodovod, plynárna a také nové obytné domy.

Až do konce druhé světové války tvořili většinu obyvatel města Němci a také zde se projevoval vliv německého nacionalismu a poté nacismu. V roce 1935 přikročila československá vláda k budování pohraničního opevnění, jehož nejmohutnější část byla vystavěna právě na Králicku. V roce 1938 byly Králíky připojeny k Německu a v průběhu druhé světové války se zde vyráběly součástky vojenských letadel. Na kopci Výšina nad městem byl stavěn i koncentrační tábor, který však nacisté již nestihli dostavět.

Po odsunu německého obyvatelstva byly Králíky postupně doosídlovány a svůj provoz ihned po skončení druhé světové války obnovila jediná z továren – bývalá tkalcovna hedvábí bratří Steinerů, jež postupně vystřídala několik vlastníků, až se v roce 1958 stal součástí národní podnik Hedva, se sídlem v Moravské Třebové. Tesla, která v dosud nevyužité hale po bývalé tkalcovně bavlny Dominik Walter a syn zahájila v roce 1957 výrobu žárovek, se stala dalším významným průmyslovým podnikem ve městě.

Smutný osud potkal v letech 1950–1960 poutní místo na Hoře Matky Boží, kde byl zřízen internační tábor pro řeholníky a kněží. V roce 1960 pak do kláštera přichází sestry z kongregace Neposkvrněného početí Panny Marie a po jejich odchodu se v roce 2002 na své původní předválečné působiště vrací řád redemptoristů.

Obyvatelstvo

V Králíkách bylo ke dni 31.12.2016 hlášeno 4 289 obyvatel. Jedná se o obec střední velikostní kategorie, ve které žije 49 % obyvatel ORP.

Tabulka 2: Počet obyvatel

ROK	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
POČET OBYVATEL	4 623	4 624	4 576	4 559	4 453	4 444	4 400	4 351	4 300	4 289

Zdroj: ČSÚ

Tabulka 3: Historický vývoj obyvatel

ROK	1869	1880	1890	1900	1921	1930	1950	1970	1980	1991	2001	2011	2016
POČET OB.	7840	7780	7670	7829	6865	7201	4261	4814	5067	4890	4826	4453	4289

Zdroj: odbor vnitřních věcí

Pro město je charakteristický roční úbytek obyvatel. Z výše uvedených historických údajů je zřejmé, že v období od roku 1869 až do druhé světové války byl počet obyvatel města o více jak tři tisíce vyšší než v období poválečném. Pokles v poválečném období logicky souvisel s odsunem sudetských Němců, kteří v té době tvořili přibližně 30 % celkové populace českých zemí⁴. Snahou o znovuosídlení pohraničí se sice pokles obyvatel zastavil a v osmdesátých až devadesátých letech dokonce počet obyvatel rostl, avšak od roku 1989 až do současnosti je trend poklesu obyvatel neměnný.

Trend pozvolného poklesu obyvatel ve městě i celém regionu lze bohužel předpokládat i do budoucna, a to především z důvodu selektivní nabídky pracovních příležitostí v regionu a dostupném okolí (především dělnické a méně kvalifikované profese). Snaha o zastavení tohoto trendu je patrná z rozhodnutí, které činí zastupitelstvo města a Pardubický kraj, a to především z investic do stavebních parcel pro individuální bytovou výstavbu, dopravní infrastruktury a cestovního ruchu.

Na údajích v tabulce níže je demonstrován trend úbytku obyvatel města, a to prostřednictvím přirozeného přírůstku obyvatelstva, migračního salda⁵ a celkového přírůstku.

Tabulka 4: Pohyb obyvatel

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
ŽIVĚ NAROZENÍ	42	46	42	37	37	31	31
ZEMŘELÍ	45	40	28	27	29	46	46
PŘIROZENÝ PŘÍRŮSTEK/ÚBYTEK	-3	6	14	12	8	-8	-15
PŘÍSTĚHOVALÍ	95	61	83	91	66	106	106
VYSTĚHOVALÍ	108	120	106	147	123	102	102
PŘÍRŮSTEK/ÚBYTEK STĚHOVÁNÍM (MIGRAČNÍ SALDO)	-13	-59	-23	-56	-57	-43	4
CELKOVÝ PŘÍRŮSTEK/ÚBYTEK	-16	-53	-9	-44	-49	-51	-11

Zdroj: ČSÚ

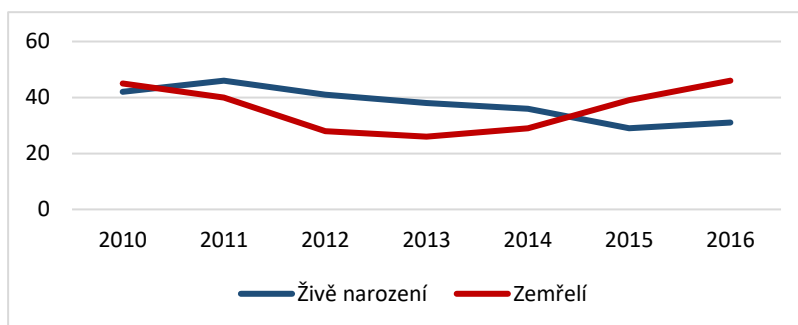
⁴ http://www.czso.cz/csu/redakce.nsf/i/narodnosti_v_cr_od_r_1921.

⁵ Migrační saldo (někdy "čistá migrace") je rozdíl mezi počtem přistěhovalých a vystěhovalých ve zkoumaném územním celku. Společně s přirozeným přírůstkem je základním údajem pro bilanci obyvatelstva.

Snížení počtu obyvatel bylo v roce 2016 způsobeno přirozeným úbytkem. Celkový úbytek obyvatel byl v roce 2016 nejnižší za poslední čtyři roky. Důvodem byl vyšší počet přistěhovalých obyvatel – přistěhovalo se o čtyři obyvatele více, než se vystěhovalo. Oproti tomu byl v roce 2016 zaznamenán výrazný přirozený úbytek. Od roku 2010 dosáhl nejvyšší hodnoty.

Graf 1: Přirozený přírůstek/ úbytek

Zdroj: ČSÚ

Věková struktura obyvatelstva každé populace se vytváří dlouhodobým vývojem porodnosti, úmrtnosti a migrace. Všechny tyto události se projeví ve složení obyvatelstva a zastoupení hlavních věkových skupin v populaci.

Tabulka 5: Věková struktura obyvatel

VĚK 0–14	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
CHLAPCI	332	344	338	327	319	313	318	323	312	294	306
DÍVKY	333	347	335	330	341	327	323	314	290	297	306
CELKEM	665	691	673	657	660	640	641	637	602	591	612
VĚK 15–64	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
MUŽI	1 576	1 648	1 646	1 616	1 599	1 566	1 528	1 477	1 444	1 417	1 438
ŽENY	1 515	1 583	1 568	1 557	1 535	1 497	1 459	1 404	1 383	1 339	1 348
CELKEM	3 091	3 231	3 214	3 173	3 134	3 063	2 987	2 881	2 827	2 756	2 786
VĚK 65–100	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
MUŽI	225	252	259	276	280	298	324	349	372	379	393
ŽENY	324	350	372	386	396	410	434	463	479	486	498
CELKEM	549	602	631	662	676	708	758	812	851	865	891
INDEX STÁŘÍ⁶	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
	82,6	87,1	93,8	100,1	102,4	110,6	118,3	127,5	141,4	146,4	145,6

Zdroj: odbor vnitřních věcí, ČSÚ

⁶ Počet osob ve věku 65 a více let na 100 dětí do 14 let

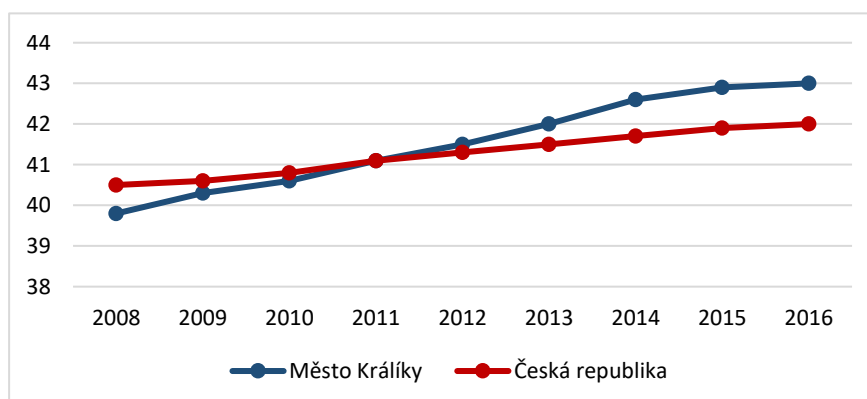
Průměrný věk obyvatel v České republice v roce 2016 činil 42 let⁷. Porovnáme-li průměrný věk obyvatel města v roce 2016 (43 let) s průměrným věkem v ČR, potom je zřejmé, že průměrný věk ve městě Králíky je o 1 rok vyšší. Povzbudivým faktem není ani skutečnost, že průměrný věk obyvatel města logicky stále roste (v roce 2001 odpovídal průměrný věk hodnotě 36,75) a přírůstek nově narozených není schopen tento trend ani zpomalit, natož zvrátit. Tento setrvalý trend, stejně jako skutečnost, že obyvatelstvo ve věku 65 let a výše je druhou nejpočetnější skupinou, signalizuje, že dochází na Králícku k tzv. stárnutí populace, podobně jako tomu je v celé České republice, a město se bude muset o tuto věkovou skupinu občanů v budoucnu postarat a zajistit jim odpovídající péči, kterou občané této věkové kategorie potřebují. Počet obyvatel nad 65 let připadajících na 100 dětí ve věku do 14 let vzrostl z 82,6 v roce 2006 na 145,6 v roce 2016.

Tabulka 6: Průměrný věk

ROK	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
MĚSTO KRÁLÍKY	39,8	40,3	40,6	41,1	41,5	42	42,6	42,9	43,0
ČESKÁ REPUBLIKA	40,5	40,6	40,8	41,1	41,3	41,5	41,7	41,9	42,0

Zdroj: ČSÚ

Graf 2: Vývoj průměrného věku

Zdroj: ČSÚ

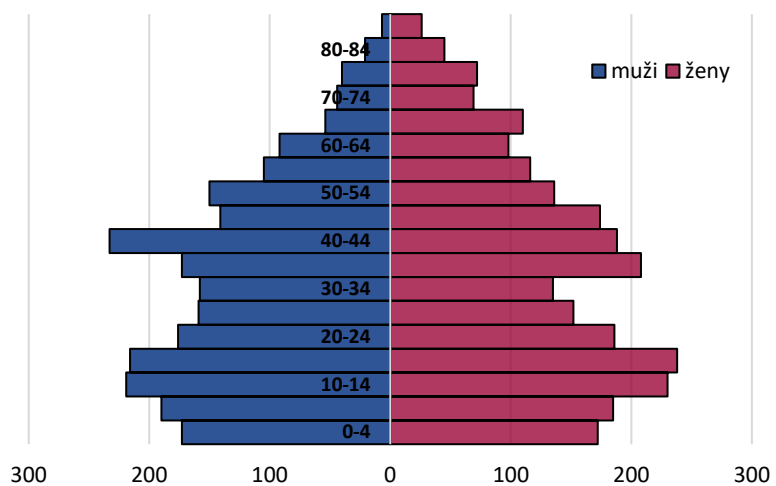
Mění se demografickou situaci ve městě nejnázorněji představují tzv. věkové pyramidy. Věkové pyramidy graficky znázorňují statické rozložení obyvatelstva podle věku a pohlaví, a svým tvarem se liší v závislosti na úrovni porodnosti a úmrtnosti v daném území. Pro Českou republiku je charakteristické prodlužování lidského věku a podle projekcí ČSÚ bude populace dále výrazně stárnout. Tento trend naznačuje i schéma věkové pyramidy, na kterých se s nižší porodností a prodlužující se střední délkou života neboli nadějí dožití zužuje základna pyramidy, a současně se rozšiřuje její vrcholová část. Podobné změny lze zaznamenat i u věkových pyramid města Králíky. Rok 1991 se vyznačoval vyšší porodností a vyšším zastoupením dětské složky v populaci, základna pyramidy je z tohoto důvodu širší oproti následujícím rokům, při kterých postupně docházelo ke snižování porodnosti a zvyšování průměrného věku. V roce 2016 již dětská složka nedosahovala zastoupení složky postreprodukční a početně ji nenahrazovala, proto se základna pyramidy zužuje a směrem k vrcholu se rozšiřuje.

⁷ Zdroj: ČSÚ

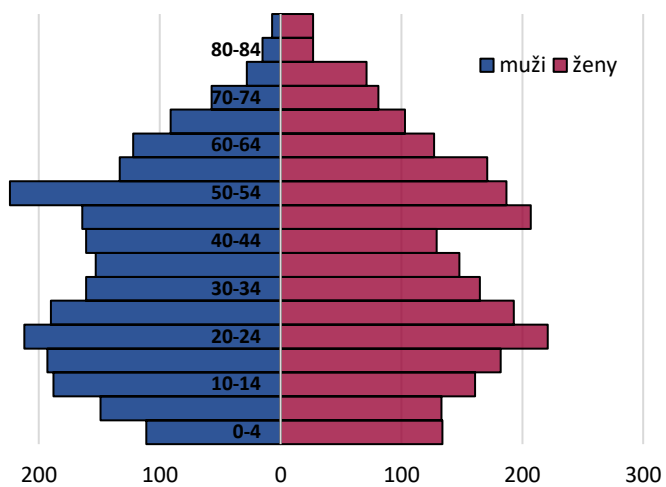
Graf 3: Vývoj věkové struktury 1991, 2001, 2016

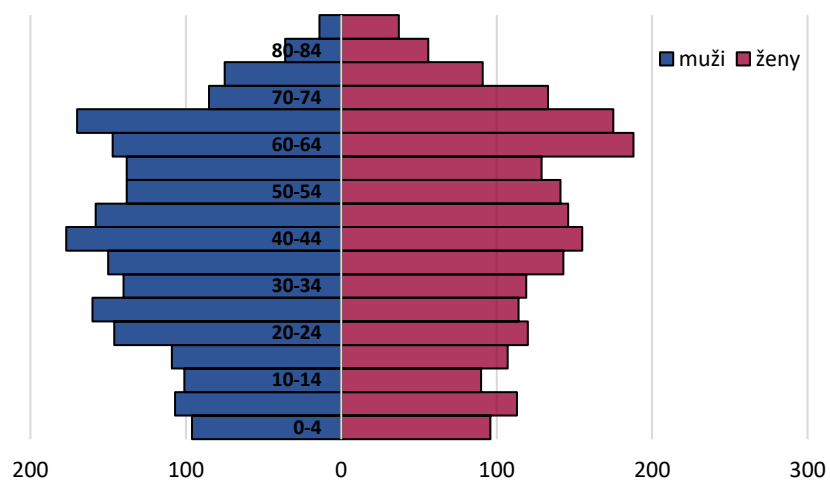
Věkové složení města Králíky 1991

Věkové složení města Králíky 2001

Věkové složení města Králíky 2016

Při porovnání s daty za celý okres Ústí nad Orlicí nejsou patrné žádné výrazné rozdíly v demografických ukazatelích. Pro celý okres, stejně jako pro město Králíky, platí celkový úbytek obyvatel. Příčinou úbytku v okrese za sledované období byl fenomén migrace, tedy počet vystěhovalých v daném územním celku převyšoval počet přistěhovalých. Na rozdíl od města Králíky se ovšem okres vyznačuje přirozeným přírůstkem. V roce 2016 dosáhl v okrese přirozený přírůstek hodnoty 135⁸ – od roku 2004 nepřevýšil počet úmrtí počet narozených. Město Králíky ve srovnání s okresem naopak vykazuje přirozený úbytek a rovněž vyšší hodnoty průměrného věku a indexu stárání, což jen potvrzuje předešlé závěry o stárnutí populace.

Národnost

Národnostní složení obce lze označit jako homogenní, byť se při posledním sčítání (rok 2011) téměř 30 % obyvatel nepřihlásilo k žádné národnostní skupině (jedná se o nepovinný údaj – neexistují exaktní údaje). K české národnosti se přesto hlásí celkem 66 % obyvatel a 1,7 % obyvatel se hlásí ke slovenské národnosti. Ostatní počty národnostních menšin můžeme považovat za téměř zanedbatelné, a vztáhneme-li procentuální přepočty i na oněch 30 % občanů, kteří se nepřihlásili k žádné národnosti, vychází nám údaj 88 % s českou národností.

Zajímavé je, že k německé národnosti se přihlásilo pouze 0,4 % obyvatel. Jedná se o obrovský propad oproti předválečným letům, který byl však logicky zapříčiněn odsunem sudetských Němců, další úbytek je zapříčiněn přirozeným vymíráním tzv. starousedlíků, kteří nebyli z pohraničí vysídleni. Dle údajů získaných z Městského muzea Králíky, bylo vysídleno 93 % sudetských Němců. Pro srovnání lze ještě uvést, že v roce 1910 mělo samostatné město Králíky 3 675 obyvatel a z toho bylo pouze 470 Čechů, což je přibližně 12 %.⁹

Další zajímavostí je relativně nízké zastoupení polské a moravské menšiny. Na základě skutečnosti, že region Králíky leží na hranici s Polskem i Moravou, dalo by se předpokládat, že počet obyvatel hlásících se k těmto národnostem by mohl být vyšší. Tomuto předpokladu by nasvědčovala i skutečnost, že po odsunu sudetských Němců byl region znovu osídlován skupinkami obyvatel z celého tehdejšího Československa. Podle údajů z městské kroniky se zpět do Králík v poválečných letech vrátila pouze necelá polovina obyvatel české národnosti, kteří zde žili i před válkou.

Na základě provedené analýzy lze konstatovat, že na území města Králíky nežijí národnostní menšiny s více jak 10 % obyvatel, což znamená, že město nemá zřízen žádný výbor pro národnostní menšinu.

⁸ Přirozený přírůstek se počítá jako rozdíl živě narozených a zemřelých.

⁹ Musil, František. 2000. Dějiny Králicka. Nakladatelství Juránek.

Tabulka 7: Obyvatelstvo města podle národnosti

OBYVATELSTVO CELKEM		4 327
Z TOHO NÁRODNOST	česká	2 848
	moravská	23
	slovenská	75
	polská	12
	německá	19
	romská	1
	maďarská	9
	ukrajinská	21
	vietnamská	5
	neuveдено	1 285

Zdroj: SLDB, 2011

Vzdělanostní struktura obyvatel¹⁰

Z údajů je zřejmé, že mezi občany města Králíky převládají ti s vyučením a středním odborným vzděláním bez maturity, tato skupina tvoří téměř 40 % občanů. Podíl téměř 26 % tvoří občané se základním vzděláním včetně neukončeného – největší část této skupiny připadá především na mladé lidi ve věku 15–19 let, lze tedy předpokládat, že většina z nich ještě studuje na středních školách a pravděpodobně dosáhnou některého z vyšších stupňů vzdělání. I přesto se správní obvod Králíky řadí mezi oblasti s nejvyšším podílem obyvatel s nízkým vzděláním. Osoby s nejvýše základním vzděláním zde představují přibližně čtvrtinu obyvatel.¹¹ Obyvatel s úplným středním vzděláním s maturitou je v obci téměř 24 %, což odpovídá celorepublikovému průměru a počet vysokoškolsky vzdělaného obyvatelstva (7 %) se nachází lehce pod průměrem České republiky (9,4 %).¹²

V případě vysokoškolsky vzdělaných občanů jich většina za prací dojíždí, neboť v rámci města se nachází velice málo příležitostí, kde by mohli tito občané své vzdělání uplatnit. Toto se však netýká lékařů (všeobecné lékařství, dětské lékařství, stomatologie), kterých je obecný nedostatek, a částečně úředníků (významný zaměstnavatel je město Králíky – ORP Králíky) a učitelů, ale především technických oborů, které vzhledem k minimálním příležitostem v oboru musí za prací denně nebo týdně dojíždět. Obecně lze tento trend pozorovat především u mladé generace absolventů vysokých škol, kteří mají sice evidenčně trvalý pobyt ve městě Králíky, ve skutečnosti však žijí a pracují ve velkých městech.¹³

Mezi nejpočetněji zastoupené studijní obory patřily v roce 2011 technické vědy a technické obory. V roce 2011 studovalo tento obor 608 osob. V nižším počtu byly zastoupeny obory týkající se obchodu, řízení a správy, následované architekturou a stavebnictvím a dále zemědělstvím, společenské

¹⁰ Úroveň vzdělání obyvatelstva se od sčítání lidu, domů a bytů v roce 1950 zjišťuje jako nejvyšší ukončený stupeň školního vzdělání obyvatelstva staršího 15 let. (ČSÚ)

¹¹ Zdroj: Sčítání lidu, domů a bytů 2011.

¹² Údaje ČSÚ shrnující obce s 2000-4999 obyvateli, rok 2011.

¹³ Zdroj: evidence obyvatel Městského úřadu Králíky, kvalifikovaný odhad dle množství zasílaných žádostí o občanský průkaz z jiného města, ve věkové kategorii 25-35 let.

vědy, pedagogika nebo zdravotnictví. Podle počtu studujících nebyly další obory již výrazně zastoupeny.

Tabulka 8: Vzdělanostní struktura obyvatel

		KRÁLÍKY	%
POČET OBYVATEL S OBVYKLÝM Pobytem	obyvatelstvo ve věku 15+	3 691	100
	bez vzdělání	30	0,81
	základní včetně neukončeného	952	25,79
	střední včetně vyučení bez maturity	1 291	34,97
	úplné střední vzdělání s maturitou	874	23,67
	vyšší odborné vzdělání	40	1,08
	nástavbové vzdělání	90	2,43
	vysokoškolské vzdělání včetně vědecké výchovy	254	6,88
	bakalářské vzdělání	60	1,62
	magisterské vzdělání	190	5,14
	doktorské vzdělání	4	0,10
	Nezjištěno	160	4,33

Zdroj: SLDB, 2011

Sociální situace

Obecně lze konstatovat, že se ve městě vyskytují všechny sociální jevy a sociální skupin, samozřejmě v míře odpovídající velikosti regionu. Z celkového počtu obyvatel města Králíky bylo v lednu 2017 příjemcem dávek hmotné nouze, tj. pod hranicí životního minima, celkem 196 obyvatel, včetně dětí¹⁴. Další příjemci dávek hmotné nouze jsou osoby žijící ve městě, aniž by byly hlášeny k trvalému pobytu, přičemž tito příjemci dávek uvedené procento významně neovlivní. Je ovšem nutné zmínit, že v případě příjemců dávek hmotné nouze se vždy nejedná o občany závislé výlučně na dávkách hmotné nouze, nýbrž i o pracující, jejichž příjmy ze zaměstnání nedosahují po úhradě nákladů na bydlení příjmy částek životního minima.

Městský úřad Králíky vykonává agendu sociální práce a sociálně – právní ochrany dětí, v jejichž rámci řeší situaci rodin i jednotlivců. V péči o rodiny s dětmi působí ve městě dostupní poskytovatelé sociálně aktivizačních služeb, na jejichž financování se město podílí.

Ve městě se vyskytují sociálně patologické jevy¹⁵, jako v celé společnosti. Vzhledem k velikosti města jsou některé jednotlivé případy tzv. „více vidět“. Tyto případy však nepřekračují výše zmíněnou míru, při kterých by jednotlivci svým sociálně patologickým chováním zasahovali do většinové společnosti, do chodu města. Sociálně vyloučená lokalita se na území města Králíky nevyskytuje.

¹⁴ Duben 2016, zdroj ÚP

¹⁵ Za sociálně patologické jevy považujeme jevy, které vnímáme jako nechtěné, nežádoucí nebo až nepřijatelné. Patří mezi ně různé druhy závislosti, vandalismus, násilí, kriminalita, delikvence, poruchy chování, sebevražedné chování, šikana, rasismus, prostituce, a další formy chování, které nežádoucím způsobem zasahují do života jednotlivce, případně společnosti, pokud jejich výskyt v komunitě přesáhne určitou mez.

II.2 Ekonomická situace

Na charakter a strukturu hospodářství v území mají vliv přírodní podmínky, stejně jako dopravní dostupnost v území a sídelní struktura. Zřejmě největší vliv na ekonomickou situaci má marginální poloha regionu. Oblast se nachází v nejsevernějším výběžku Pardubického kraje a z velké části hraničí s Polskou republikou. Ekonomické možnosti regionu jsou tak výrazně ovlivněny přítomností státní hranice. Navazující polská strana je řídko osídlená a vzhledem k tomu, že se v blízkosti nenachází žádná velká firma či podnik, který by zaměstnával větší podíl obyvatel, je nabídka pracovních míst v Polsku neuspokojivá. Z toho důvodu dochází k pracovní migraci polských obyvatel do českých pohraničních měst a obcí a čeští občané jsou nuceni hledat si zaměstnání pouze na české straně, ve vnitrozemí. Dojezdová vzdálenost do větších průmyslových měst je ovšem pro obyvatele často neúnosná, což je i jednou z příčin odlivu obyvatel z pohraničí, kteří odchází za lepšími pracovními příležitostmi do větších měst.

Tabulka 9: Podnikatelské subjekty podle právní formy

CELKEM	1 032
FYZICKÉ OSOBY	873
FYZICKÉ OSOBY PODNIKAJÍCÍ DLE ŽIVNOSTENSKÉHO ZÁKONA	766
FYZICKÉ OSOBY PODNIKAJÍCÍ DLE JINÉHO NEŽ ŽIVNOSTENSKÉHO ZÁKONA	56
ZEMĚDĚLSTÍ PODNIKATELÉ	45
PRÁVNICKÉ OSOBY	159
OBCHODNÍ SPOLEČNOSTI	54
AKCIOVÉ SPOLEČNOSTI	2
DRUŽSTVA	1

Zdroj: ČSÚ, 31.12.2016

Celkem v obci sídlí 1032 registrovaných podniků, z toho 490 podniků představují podniky se zjištěnou aktivitou. Dlouhodobě tvoří převážnou část v území podnikatelé – fyzické osoby. Jejich počet se ovšem spolu s dalšími podnikatelskými subjekty v průběhu let snižuje a dochází k poklesu podnikatelských aktivit v obci.

Podnikatelské prostředí ve městě se vyznačuje nízkou mírou specializovaných profesí kladoucích vysoké nároky na vzdělání. Z toho plyne vysoká možnost uplatnění řemeslných a volných živností a nižší schopnost pracovního trhu uspokojit vysokoškolské a specializované požadavky potenciálních zaměstnavatelů. Největší zastoupení má podnikání v oblasti velkoobchodu a maloobchodu, stavebnictví a průmyslu. Ve městě Králíky působí řada malých firem a živnostníků do 50 zaměstnanců a pouze několik středně velkých podniků.

Tabulka 10: Podnikatelské subjekty podle převažující činnosti

	REGISTROVANÉ PODNIKY	PODNIKY SE ZJIŠTĚNOU AKTIVITOU
CELKEM	1032	490
ZEMĚDĚLSTVÍ, LESNICTVÍ, RYBÁŘSTVÍ	102	61
PRŮMYSL CELKEM	123	66
STAVEBNICTVÍ	133	70
VELKOOBCHOD A MALOOBCHOD; OPRAVY A ÚDRŽBA MOTOROVÝCH VOZIDEL	219	77
DOPRAVA A SKLADOVÁNÍ	24	16
UBYTOVÁNÍ, STRAVOVÁNÍ A POHOSTINSTVÍ	85	38
INFORMAČNÍ A KOMUNIKAČNÍ ČINNOSTI	11	9
PENĚŽNICTVÍ A POJIŠŤOVNICTVÍ	28	10
ČINNOSTI V OBLASTI NEMOVITOSTÍ	45	5
PROFESNÍ, VĚDECKÉ A TECHNICKÉ ČINNOSTI	60	29
ADMINISTRATIVNÍ A PODPŮRNÉ ČINNOSTI	13	7
VEŘEJNÁ SPRÁVA A OBRANA; POVINNÉ SOCIÁLNÍ ZABEZPEČENÍ	5	2
VZDĚLÁVÁNÍ	15	11
ZDRAVOTNÍ A SOCIÁLNÍ PÉČE	13	8
KULTURNÍ, ZÁBAVNÍ A REKREAČNÍ ČINNOSTI	19	14
OSTATNÍ ČINNOSTI	85	44

Zdroj: ČSÚ, 31.12.2016

Středně velké průmyslové podniky se sídlem ve městě Králíky:

- Incot s. r. o., textilní výroba (80 zaměstnanců).
- Formplast s. r. o., výroba vstřikovacích forem a lisování technických dílů (190 zaměstnanců).
- OMB Composites a. s., výroba sklolaminátových a kompozitních dílů (218 zaměstnanců).
- OEZ s. r. o., služby v oblasti jištění elektrických obvodů a zařízení nízkého napětí (414 zaměstnanců).
- Seven-K s. r. o., služby v oblasti povrchových úprav kovů pro automobilový, strojírenský, stavební nebo elektrotechnický průmysl (54 zaměstnanců)

Struktura pozemků

Zemědělská půda představuje téměř 72 % (3775,23 ha) celkové výměry území. Z toho orná půda zaujímá 1153,35 ha, tj. 30,6 % zemědělské půdy a trvalé travní porosty 2557,82 ha, tj. 67,8 %. Lesní pozemky pokrývají rozlohu 912,15 ha, tedy 17,3 % území a zbytek území, včetně vodních ploch a zastavěného území dosahuje 654,4 ha, tedy 12,4 %.

Tabulka 11: Druhy pozemků

CELKOVÁ VÝMĚRA	5 277,69
ZEMĚDĚLSKÁ PŮDA	3 775,23
ORNÁ PŮDA	1 153,35
CHMELNICE	-
VINICE	-
ZAHRADA	56,40
OVOCNÝ SAD	7,66
TRVALÝ TRAVNÍ POROST	2 557,82
NEZEMĚDĚLSKÁ PŮDA	1 502,46
LESNÍ POZEMEK	912,15
VODNÍ PLOCHA	53,23
ZASTAVĚNÁ PLOCHA A NÁDVOŘÍ	76,50
OSTATNÍ PLOCHA	460,58

Zdroj: ČSÚ, 31.12.2016

Králícko se řadí do oblastí, které jsou méně příznivé pro zemědělství, do tzv. LFA oblastí. Vysoká průměrná nadmořská výška regionu má vliv na podmínky pro pěstování plodin a chov dobytka a určuje celkový charakter zemědělství v území. Zemědělci se převážně zabývají chovem skotu a chovem ovcí, v minimální míře chovem prasat. Zemědělci hospodařící na zemědělské půdě od 10 do 50 ha chovají masný skot bez produkce mléka a zemědělské společnosti a větší rodinné farmy chovají kromě masného skotu i dojnice s produkcí mléka.

Ve městě zemědělsky podniká 39 fyzických osob. V ekologickém režimu hospodaří 16 subjektů, které se zaměřují zejména na chov skotu a ve čtyřech případech i na chov ovcí. Jedná se o moderní formu obhospodařování půdy, která přispívá k lepším životním podmínkám chovaných zvířat, k ochraně životního prostředí a ke zvýšení biodiverzity prostředí.

Dojížd'ka a vyjížd'ka do zaměstnání

Podle údajů ze Sčítání lidu, domů a bytů z roku 2011 vyjíždělo za prací a do škol celkem 1 276 obyvatel, z čehož bylo 549 žáků/studentů. V roce 2011 dojíždělo za prací do jiné obce 41 % dojíždějících obyvatel a do jiného kraje dokonce 24 % dojíždějících. Denně dojíždělo do zaměstnání přes 50 % všech dojíždějících. S ukončením činnosti gymnázia v Králíkách ubylo příležitostí pro získání středoškolského vzdělání a zvýšilo hodnoty dojíždění studentů a žáků do středních škol.

Tabulka 12: Vyjždění do zaměstnání a do škol

VYJÍŽDĚJÍCÍ DO ZAMĚSTNÁNÍ A ŠKOL	ZAMĚSTNANÍ			ŽÁCI
	celkem	muži	ženy	A STUDENTI
	1 276	688	588	549
V TOM:				
V RÁMCI OBCE	387	168	219	172
DO JINÉ OBCE OKRESU	527	281	246	164
DO JINÉHO OKRESU KRAJE	25	12	13	49
DO JINÉHO KRAJE	309	213	96	160
DO ZAHRANIČÍ	28	14	14	4
VYJÍŽDĚJÍCÍ DENNĚ MIMO OBEC	656	375	281	155
Z TOHO DOBA CESTY:				
DO 14 MINUT	151	77	74	36
15–29 MINUT	253	133	120	52
30–44 MINUT	127	71	56	27
45–59 MINUT	63	46	17	23
60 - 89 MINUT	45	36	9	14
90 A VÍCE MINUT	14	9	5	2
ZAMĚSTNANÍ BEZ STÁLÉHO PRACOVISTĚ	145	135	10	X
ZAMĚSTNANÍ A ŽÁCI S NEZJIŠTĚNÝM MÍSTEM PRACOVISTĚ, ŠKOLY V ČR	75	44	31	25

Zdroj: SDLB, 2011

Nezaměstnanost

Podíl nezaměstnaných osob¹⁶ města Králíky odpovídal k 31.12.2016 4,6 %.

Tabulka 13: Podíl nezaměstnaných osob celkem

	31.12.2014	31.12.2015	31.12.2016
MĚSTO KRÁLÍKY	7,3 %	6,9 %	4,6 %
OKRES ÚSTÍ NAD ORLICÍ	5,8 %	4,6 %	3,6 %
PARDUBICKÝ KRAJ	6,2 %	5,1 %	4 %
ČESKÁ REPUBLIKA	7,5 %	6,2 %	5,2 %

Zdroj: ČSÚ

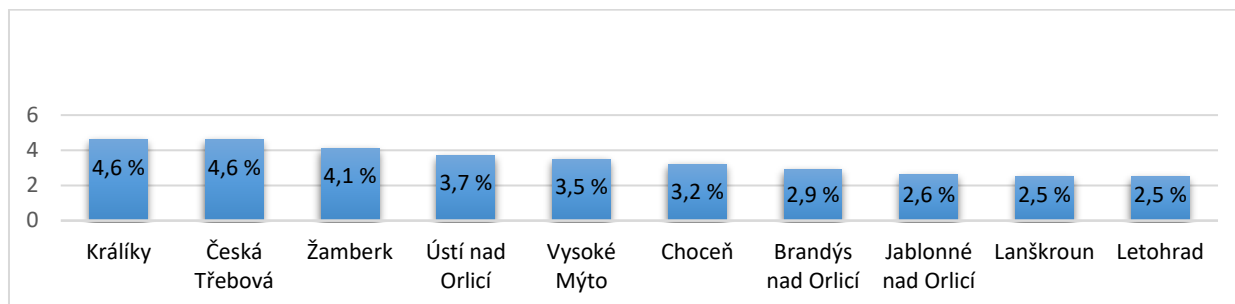
Míra nezaměstnanosti je od ledna 2013 počítána dle celostátní metodiky stanovené Ministerstvem práce a sociálních věcí jako podíl nezaměstnaných osob, tj. podíl uchazečů o zaměstnání k počtu obyvatel ve věku od 15 do 64 let. Ukazatel nahrazuje doposud zveřejňovanou míru registrované nezaměstnanosti, jež vyjadřovala podíl registrovaných uchazečů na úřadech práce na ekonomicky aktivních osobách. Srovnání nového a starého ukazatele a analýza dlouhodobých trendů je proto z důvodu změny metodiky výrazně komplikovaná. Obecně lze uvést, že dochází k pozvolnému snižujícímu se trendu a tento trend lze predikovat i do blízké budoucnosti, a to v případě, že v regionu zůstanou zastoupeni významnější zaměstnavatelé a současně se zásadně nezmění globální ekonomická situace.

¹⁶ Podíl nezaměstnaných osob vyjadřuje podíl dosažitelných uchazečů o zaměstnání ve věku 15–64 let ze všech obyvatel ve stejném věku.

I přes pokles nezaměstnaných obyvatel vykazovalo k 31.12.2016 město Králíky spolu s městem Česká Třebová nejvyšší podíl nezaměstnaných osob (6,9 %) v okrese Ústí nad Orlicí. O 2,1 % vyšší nezaměstnanost vykazuje město Králíky oproti městu Lanškroun a Letohrad (2,5 %), které naopak vykazují nejnižší nezaměstnanost v okrese. Do tří procent se ještě vešlo město Brandýs nad Orlicí (2,9 %) a Jablonné nad Orlicí (2,6 %).

Graf 4: Nezaměstnanost v okrese Ústí nad Orlicí

ČSÚ, 31.12.2016

II.3 Doprava a technická infrastruktura

II.4 Technická infrastruktura

Doprava

Územím neprochází trasa žádné dálnice. Páteřní komunikace tvoří především místní komunikace I. a II. třídy. Město protíná silnice I/43, která je důležitou spojnicí Brna s východní částí Čech a vede až k hraničnímu přechodu Dolní Lipka spojující Českou republiku s Polskem. Po napojení na silnici I/11 dochází k propojení regionu s Hradcem Králové a na východě s Ostravou a dále se Slovenskem.

Správní obvod ORP Králíky je z pohledu dopravní dostupnosti periferním regionem na hranicích ČR a Polska a řadí se mezi správní obvody s nejnižší intenzitou silniční dopravy v Pardubickém kraji. Dostupnost do krajského města Pardubice se ze všech sídel v ORP pohybuje mezi 90 (Mladkov) a 110 minutami (Dolní Morava). Dopravní síť je poměrně řídká, především vzhledem k terénu, a dostupnost do velkých měst je značná. V blízké budoucnosti patrně nedojde v tomto směru ke zlepšení. Realizace silnice R43 zlepšit dostupnost do větších měst jen minimálně, protože její předpokládaná trasa vede ve značné vzdálenosti od území ORP.

Ve správním obvodu je problematická dostupnost nákladní dopravy. V obci Lichkov je vybudován nízký podjezd pod železniční tratí na silnici II/312 a cesta proto není vhodná pro rozměrná nákladní vozidla. Současně dochází v zimních měsících k nevyhovujícím podmínkám a obtížné sjízdnosti na silnici I/11 přes Suchý vrch. Tato skutečnost brání rozvoji větších podniků v zájmovém území, vzhledem k jejich potřebě větší kamionové dopravy¹⁷.

Město Králíky má ve vlastnictví na svém území 21,6 km místních komunikací a 29,8 km účelových komunikací. Kvalita povrchu je rozdílná – od živichých, dlážděných až po nezpevněné cesty. Stav komunikací s asfaltovými a dlážděnými povrchy ve vlastnictví města je průměrný, převážně s lokálními poruchami, které jsou průběžně odstraňovány plošnými výpravami. Dále město Králíky v rámci rozpočtových možností města provádí kompletní rekonstrukce nezpevněných a šterkových komunikací. Prioritně jsou rekonstruovány dopravně významné komunikace na území města včetně integrovaných obcí. Město v nejbližší době plánuje opravu místní komunikace ul. Sadová, ul. Hluboká a ul. Nádražní. Dále také probíhají přípravy na opravy významných místních a veřejně přístupných účelových komunikací v integrovaných obcích. Důvodem je jejich mnohdy katastrofální stav.

Město je obsluhováno železniční a autobusovou dopravou. Autobusová doprava je provozována soukromými společnostmi, které využívají městem vybudované zastávky a autobusové nádraží. V současné době bylo započato s kompletní rekonstrukcí autobusového nádraží, důvodem je nevyhovující stav z hlediska urbanistického, z hlediska platných norem a bezpečnostních požadavků, ale i z hlediska komfortu cestujících. Součástí rekonstrukce bude vybudování zastřešení nástupních ploch a vybudování nové budovy s čekárnou pro cestující, novinovým stánkem a toaletami. Železniční doprava je v území zastoupena tratí č. 021 (celostátní dráha), která pokračuje západně na Letohrad

¹⁷ Zdroj: Mas Orlicko

a Ústí nad Orlicí a východně na Hanušovice. Na území obce Lichkov se od trati dále odpojuje větev vedoucí do Polska.

Problémem oblasti je návaznost na pracovní doby zaměstnanců dojíždějících do jiných obcí a návaznost regionálních spojů na ty dálkové. Těžce dostupná zůstávají regionální centra, kam musí občané dojíždět za specializovanými lékaři a do dalších institucí. K situaci také nepřispívá výrazné omezování autobusových a železničních spojů, které jsou významným dopravním prostředkem pro obyvatele obce.

Na území se nachází cyklostezka Králíky – Červená Voda, která byla vybudována v roce 2012. Cyklostezka je hlavní spojnicí mezi oběma obcemi pro pěší i cyklisty a významně zvýšila bezpečnost silničního provozu a plynulost dopravy. Je využívána při přesunu do zaměstnání, turisty a rovněž jako vycházková trasa pro rodiny s dětmi. V budoucnu plánuje DSO Orlicko výstavbu nových cyklotras a cyklostezek na svém území, včetně cyklotrasy Letohrad – Mladkov, na kterou naváže cyklotrasa vyznačená po místních a zemědělských komunikacích na území Lichkova, Dolních Boříkovic a Králík.

Technická infrastruktura

Ve městě Králíky, obce Dolní Boříkovice, Dolní Lipka a část Horní Lipky spravuje a vlastní vodovodní řády a vrty VAK Jablonné nad Orlicí a. s. Ve městě postupně probíhají rekonstrukce hlavního vodovodního řádu v součinnosti s provozovatelem VAK Jablonné nad Orlicí a. s. Je potřeba rozšířit vodovodní síť v lokalitě Na Výsluní pro případnou novou bytovou výstavbu a zvážit prodloužení vodovodního řádu v ulici Hradecká s ohledem na rozšíření průmyslové zóny. V roce 2016 došlo k propojení vodovodních řádů v integrovaných obcích Dolní Hedeč – Červený Potok, čímž došlo ke zkvalitnění vody a zajištění jejího dostatku. V části Horní Lipka bude nutné v budoucnu připravit nový zdroj a vodovodní síť a v obci Prostřední Lipka dojde k propojení stávajícího řádu na vodovodní síť Králíky. Je nutná celková rekonstrukce potrubí. V místní části Heřmanice je vybudován soukromý vodovod.

Centrum města Králíky je z větší části odkanalizováno na městskou centrální ČOV, ze které jsou přečištěné odpadní vody vypouštěny do VVT Tichá Orlice. Kanalizační stoky jsou v současné době na mnoha místech již v neuspokojivém technickém stavu a rovněž při vyšších průtocích v kanalizaci dochází k přepadu nepřечиštěné odpadní vody odlehčovacími objekty do vod povrchových. Městská centrální ČOV také vykazuje opotřebení a svým technickým vybavením již zcela neodpovídá dnešním požadavkům na likvidaci (přečištění) odpadních vod. Značná část správního území města, a to i přílehlé okrajové části centra, jsou však bez centrálního odkanalizování a likvidace odpadních vod je zde tedy řešena individuálně buď DČOV nebo jímkou na vyvážení. V budoucnu je rovněž nutné koncepčně připravovat rekonstrukci kanalizace, případně výstavbu v závislosti na rozvoji města, tzn. plánovat výstavbu v lokalitách určených pro bytovou výstavbu a v lokalitách pro průmyslovou výstavbu.

II.5 Občanská vybavenost

Školská zařízení

Ve městě Králíky sídlí jedna základní škola, tři mateřské školy, jedna speciální a praktická škola a základní umělecká škola. Po zrušení gymnázia v roce 2013 se na území nachází pouze jedna střední škola – Střední odborné učiliště opravárenské.

Kapacita základní školy v Králíkách je 800 žáků. Ve školním roce 2016/2017 byla škola zaplněna z 53 %. Základní škola praktická a základní škola speciální dosahuje kapacity 75 žáků a v roce 2017 byla naplněna z 39 %. Mateřské školy byly využity z 94 % a podobně je na tom ZUŠ Králíky, jejíž kapacita 400 žáků je od roku 2010 každoročně plně vyčerpána.

Tabulka 14: Kapacita mateřských škol

NÁZEV MŠ	KAPACITA	POČET ZAPSANÝCH DĚTÍ					
		2011/12	2012/13	2013/14	2014/15	2015/16	2016/17
MŠ MORAVSKÁ	74	74	74	74	74	74	74
MŠ PIVOVARSKÁ	50	50	50	50	50	50	50
MŠ ČERVENÝ POTOK	27	27	27	27	27	26	27
MŠ PROSTŘEDNÍ LIPKA ¹⁸	33	25	25	26	25	26	22
CELKEM	184	176	176	177	176	176	173

Zdroj: odbor organizační a správní, výroční zprávy škol

Tabulka 15: Kapacita základních škol

NÁZEV ZŠ	KAPACITA	POČET ZAPSANÝCH ŽÁKŮ					
		2011/12	2012/13	2013/14	2014/15	2015/16	2016/17
ZÁKLADNÍ ŠKOLA KRÁLÍKY	800	432	441	441	444	431	427
ZÁKLADNÍ UMĚLECKÁ ŠKOLA KRÁLÍKY	400	400	400	400	400	406	422
ZŠ PRAKTICKÁ A ZŠ SPECIÁLNÍ KRÁLÍKY	75	44	38	37	35	31	29
CELKEM	1275	876	879	878	879	864	878

Zdroj: odbor organizační a správní, výroční zprávy škol

Ve městě není středisko volného času. Zájmové vzdělávání je částečně zajištěno vlastní činností základní školy, která nabízí náplň volného času ve formě školní družiny pro menší žáky a školního klubu s nabídkou aktivit pro žáky 4. a 5. ročníku. ZUŠ Králíky provozuje svoji vzdělávací činnost v hudebním, tanečním, výtvarném a literárně-dramatickém oboru.

Studenti středních škol dojíždí za vzděláním do okolních měst. Střední odborné učiliště nabízí vzdělání v oboru opravář zemědělských strojů a strojní mechanik. Další nejbližší střední školy a gymnázia se nachází ve městech vzdálených zhruba 30 km – Žamberk, Letohrad, Lanškroun. Někteří studenti dojíždí za dalšími obory i do vzdálenějších měst (40 km a více).

¹⁸ MŠ Prostřední Lipka je detašovaným pracovištěm MŠ Červený Potok.

Kultura a sport

Ve městě Králíky se pořádají tradiční kulturní, sportovní a jiné společenské akce. Většinu akcí zajišťuje město Králíky, kulturní zařízení Klub Na Střelnici či sportovní organizace a místní spolky. Rovněž se ve městě koná řada nejrůznějších výstav, přednášek a koncertů, které pořádají příspěvkové organizace města. Seznam všech akcí je pravidelně zveřejňován na webových stránkách města. Další informace o dění v obci jsou zveřejňovány prostřednictvím sociální sítě Facebook, hlášení městského rozhlasu, info kanálu města, na úřední desce městského úřadu, v meteobudce a v tištěném měsíčníku Králícký zpravodaj.

Na území města funguje řada spolků a zájmových organizací, které přispívají k vytváření společenského a sportovního života v obci. Významným sportovním zázemím je sportovní areál a fotbalové hřiště. Pro kulturní akce je k dispozici sál kulturního domu Střelnice a pro besedy a přednášky jsou uzpůsobeny prostory v Městské knihovně Králíky, Městském muzeu Králíky a v Evropském domě.

Zdravotnictví a sociální služby

Na město Králíky (4289 obyvatel) připadají tři praktičtí lékaři pro dospělé, jedna lékařka pro děti a dorost, a tři stomatologové. V budově zdravotního střediska dále provozují jednou nebo několikrát týdně své ambulantní praxe lékaři z oboru psychiatrie, gynekologie, kožní a oční. Mimo lékařské obory pak v místě působí logopedie a rehabilitace.

V obci Červená Voda (vzdálené cca 6 km), v areálu společnosti AESKULAP s. r. o., působí lékaři z oboru chirurgie, interny, urologie, ortopedie a radiodiagnostiky. Jedná se o areál bývalé nemocnice, která byla v roce 1998 z podnětu Ministerstva zdravotnictví ČR zrušena a v současné době se zde kromě samostatných ordinací lékařů – specialistů nachází i léčebna pro dlouhodobě nemocné pacienty se 105 lůžky.

Lékařská pohotovost není ve městě dostupná. Nejbližší zdravotnické zařízení se nachází v okresních městech – v nemocnicích v Ústí nad Orlicí (37 km) a Šumperku (35 km). Stomatologická pohotovost je plánována společně pro oblast Králíky – Lanškroun – Letohrad – Žamberk. Jednotliví stomatologové drží pohotovost vždy v rámci svého působíště.

V obci Červená Voda je zřízeno výjezdové stanoviště Zdravotní záchranné služby Pardubického kraje. Na stanovišti je k dispozici dvoučlenná posádka Rychlé zdravotnické pomoci ve složení zdravotnický záchranář, řidič a druhá dvoučlenná posádka, tzv. Rendez vous, ve složení lékař a řidič (zdravotní záchranář), který zasahuje v případě situací, jejichž řešení přesahuje kompetence Rychlé zdravotnické služby.

Oblast sociální péče a pečovatelskou službu zajišťuje město Králíky prostřednictvím své organizační složky, která nese název Sociální služby Králícka, a to formou terénní péče s kapacitou 80 klientů a formou ambulantní péče s kapacitou osmi klientů. Pečovatelská služba poskytuje služby pro osoby se sníženou soběstačností z důvodu věku, chronického onemocnění nebo zdravotního postižení. Ambulantní formou jsou dále poskytovány služby odborného sociálního poradenství pro všeobecné potřeby obyvatel města a pro občany se zdravotním postižením. Ve městě působí poskytovatelé sociálně aktivizačních služeb pro rodiny s dětmi a je zřízeno kontaktní pracoviště Úřadu práce ČR, do

jehož kompetencí patří mimo jiné i vyřizování dávek pro osoby se zdravotním postižením a příspěvku na péči. Město Králíky nemá zpracován komunitní plán sociálních služeb.

Bydlení

Ve městě Králíky docházelo v oblasti bydlení od druhé poloviny 90. let k privatizaci městských bytů. V období let 1996 až 2004 se vybudovaly nástavbové byty, na které byly použity finanční prostředky státu. K další větší privatizaci bytového domu se 39 bytovými jednotkami se město Králíky rozhodlo v roce 2015. Privatizace bytového fondu velmi silně ovlivnila strukturu vlastnictví bytů a domů v Králíkách. K 31.12.2016 eviduje město Králíky 173 bytů, prostřednictvím kterých může realizovat vlastní bytovou politiku.

Nová výstavba bytů probíhá pomalu a je ovlivněna zejména soukromým sektorem. Město Králíky nemá na výstavbu nových bytů dostatek finančních prostředků a v současné době dochází postupně k rekonstrukci volných bytů, u kterých technický stav nedovoluje užívání.

Předpoklad rozvoje bydlení závisí na územně technických faktorech. V tomto případě jde především o dostatek vhodných ploch pro výstavbu bytových a rodinných domů. Pro výstavbu rodinných domů je připravena lokalita Na Skřivánku a pro výstavbu bytových domů lokalita Na Výsluní. Soukromou bytovou výstavbu podporuje město Králíky i převodem pozemků v těchto lokalitách za zvýhodněnou cenu. Přesto podle intenzity bytové výstavby, jak zahájených, tak dokončených bytů, se však řadíme k podprůměru ČR a k obnově bytového fondu zde dochází jen relativně pomalu.

Majetek města

K nemovitému majetku, jehož vlastníkem je město Králíky, patří především nemovitý majetek využívaný příspěvkovými organizacemi – budova městské knihovny, budova městského muzea, budova kulturního domu, Evropský dům, budovy základní školy, budovy mateřských škol, budova základní umělecké školy, budovy tělocvičen, sportovní areál u základní školy, administrativní budova (sídlo SMK, společnost založená městem), hala a sběrný dvůr, ČOV včetně kanalizace a lesní pozemky.

K výkonu veřejné správy má město Králíky dvě budovy městského úřadu – radnici a budovu pověřeného úřadu.

Dále vlastní obytné domy, dům s pečovatelskou službou a zařízení sociální péče – terapeutická dílna. Mezi majetek sloužící k veřejně prospěšným účelům lze zařadit celý komplex muzeí Králické pevnostní oblasti (Vojenské muzeum Králíky, Muzeum opevnění – dělostřelecká tvrz Hůrka, Muzeum čs. opevnění z let 1935-38, Pěchotní srub K-S 14 „U Cihelny“ Králíky), dále bývalou budovu gymnázia pro zájmové spolky, letní tábor Hněvkov, areál koupaliště, fotbalový stadion, klubovny osadních výborů a sborů dobrovolných hasičů. Kromě toho město Králíky spravuje chodníky a komunikace, dětská hřiště, parky, veřejné osvětlení, veřejné toalety, městský hřbitov s hrobkou a také kostely v Prostřední Lipce, Horní Lipce a Heřmanicích.

Město Králíky také vlastní objekty, které pronajímá soukromým subjektům (zdravotní středisko, prostory sloužící k podnikání v obytných domech na Velkém náměstí, rekreační zařízení Amálka).

Rekreace a cestovní ruch

Město Králíky má vysoký potenciál pro cestovní ruch, zejména z hlediska přírodních předpokladů. V blízkosti města se nachází národní přírodní rezervace Králícký Sněžník a další přírodní parky, které jsou klíčové pro rozvoj pěší turistiky a ekoturistiky. Současně jsou zde vhodné podmínky pro nové odvětví, jako je agroturistika a rozvoj regionálních produktů. Využití přírodního potenciálu místa lze rovněž pro rozvoj cykloturistiky a terénní cyklistiky. Cyklistika se v regionu vyznačuje různými stupni obtížnosti, od nenáročných tras pro rodiny s dětmi až po náročný horský terén pro aktivní sportovce.

Kromě přírodních zajímavostí jsou důležitými turistickými cíli také vojenské objekty a poutní místo Hora Matky Boží. Jejich prezentace a propagace by měla být jednou z hlavních aktivit, podobně jako snaha tyto objekty pravidelně restaurovat a obnovovat jejich expozice tak, aby zůstaly atraktivní pro potencionální návštěvníky a turisty.

Ve správním obvodě se nachází dvě lyžařská střediska a jsou zde ideální podmínky pro běžecké lyžování a rozvoj zimního cestovního ruchu.

Ve městě se nachází jedno turistické informační centrum, které je umístěno v městském muzeu. Nadále zde chybí doplňkové služby a infrastruktura pro návštěvníky. Zcela chybí restaurační zařízení s celoročním provozem a zastřešené aktivity v případě špatného počasí.

II.6 Životní prostředí

Ve správním obvodu se nachází největší rozloha lokalit Natura 2000¹⁹ v Pardubickém kraji – národní přírodní rezervace Králický Sněžník. Králický Sněžník je zároveň třetím nejvyšším pohořím České republiky a nejvyšším bodem Pardubického kraje. Díky působení významného přírodního činitele se zde vyskytuje množství krasových jevů, nalezneme zde soustavu přirozených a původních porostů a také mnoho lokalit s širokou řadou chráněných rostlin a živočichů. Řadí se do maloplošného zvláště chráněného území s vyhlášenými ochrannými pásmy. Oblast při východní a severní hranici správního území obce Králíky se překrývá s ptačí oblastí Králický Sněžník, která má rozlohu 30 191,7 ha a zahrnuje podhůří Králického Sněžníku. Louky, které zde jsou extenzivně obhospodařovány, poskytují výborné podmínky pro chřástala polního (*Crex crex*), jehož populace je velice podrobně sledována od roku 1995 a který je jediným předmětem ochrany ptačí oblasti.

V roce 2013 činil koeficient ekologické stability (KES) města Králíky 1,82. Území města Králíky se tak řadí do krajín relativně vyvážených. Koeficient ekologické stability byl stanoven podle vzorce, který vychází z podílu ploch stabilních a nestabilních ekosystémů (Míchal, 1994). Za stabilní plochy jsou podle této metodiky považovány: lesní pozemky, trvalé travní porosty, vodní plochy a toky, sady, vinice, část položky ostatní plochy (v tomto výpočtu zahrnuty z položky Ostatní plochy: plantáž dřevin, zeleň, hřbitovy, rekreační a sportovní plochy). Za nestabilní plochy se považují: orná půda, zastavěné plochy, chmelnice, část položky ostatní plochy (v tomto výpočtu jsou zahrnuty z položky Ostatní plochy: dráha, dálnice, silnice, ostatní komunikace, ostatní dopravní plocha, kulturní a osvětová plocha, manipulační plocha, dobývací prostor, skládka, jiná plocha, neplodná půda).

Z hlediska typu využití území se jedná o poměrně komplikovaný prostor, který se řadí do lesní, zemědělské a lesozemědělské krajiny. Lesozemědělské krajiny jsou v ČR nejběžnějšími typy využití krajiny, nalezneme je na cca 52 % plochy území státu, lesní krajiny zaujímají cca 20 % plochy ČR podobně jako zemědělské krajiny, které se nachází na 21 % plochy ČR. Typy krajín podle georeliéfu jsou závislé na nadmořské výšce a konfiguraci řešeného prostoru.

Klimatologie

Klimatické podmínky města Králíky jsou dány nadmořskou výškou a orografickými poměry. Město leží v průměrné nadmořské výšce 550 metrů a jeho zastavěná část se pohybuje až do nadmořské výšky 764 metrů (v lokalitě Kopeček). V území převažuje klimatická oblast CH7 s výrazným zastoupením klimatické oblasti CH6. Pro takové území je charakteristické chladné klima s velmi krátkým, chladným a vlhkým létem, dlouhou chladnou zimou a velmi dlouhými přechodnými období – s chladným jarem a mírně chladným podzimem.

Hydrologie

Východní částí území města Králíky prochází hlavní evropské rozvodí, hranice mezi úmořímí Černého a Severního moře, tj. mezi povodími Dunaje, kam odvádí vody řeka Morava, a Labe, kam odvádí vody řeka Tichá Orlice.

¹⁹ Natura 2000 představuje soustavu chráněných území, vytvořená na základě jednotných principů na území států EU. Spadají do ní tzv. ptačí oblasti a evropsky významné lokality.

Nejvýznamnějším vodním tokem správního území je Tichá Orlice. Tichá Orlice pramení v obci Červená Voda a do správního území města Králíky vtéká jeho jižní hranicí a opouští ho na východě v místní části Dolní Boříkovice. Severně nad hranicí katastrálního území Horní Lipka pramení Lipkovský potok, který protéká katastrálním územím Horní Lipka, Prostřední Lipka a Dolní Lipka a ústí do Tiché Orlice. Ve východní části města Králíky pramení Králický potok, který taktéž ústí do Tiché Orlice, stejně jako Boříkovický a Lipkovský potok. Východní hranici území lemuje řeka Morava.

V zájmovém území se nachází velké množství vodních zdrojů s rozsáhlými ochrannými pásmy. Celé správní území města Králíky leží v chráněné oblasti přirozené akumulace podzemních i povrchových vod a je součástí CHOPAV Žamberk – Králíky. V řešeném území se nachází kvalitní podzemní pitná voda, která pochází z hydrogeologické struktury Králický prolom.

V souvislosti s vodními toky jsou v území menší vodní plochy a suché retenční nádrže (poldry). Největší vodní plocha se nachází jižně od sídla Králíky – Králický rybník o rozloze 6,24 ha, ležící na Plynárenském potoce. Území určené k rozlivům povodní je vymezeno na Tiché Orlici v katastrálním území Králíky a dále po proudu na rozhraní katastrálního území Dolní Boříkovice a Dolní Lipka. Poslední jmenované katastrální území má na svém území ještě jednu plochu určenou k rozlivům – ta se nachází na Lipkovském potoce.

Nakládání s odpady

Systém sběru komunálního odpadu zajišťuje společnost Služby města Králíky s. r. o., která je ve stoprocentním vlastnictví města Králíky. Výše nákladů na jednoho poplatníka se v Králíkách pohybuje mezi 500–550 Kč (při ročním poplatku 500 Kč/poplatník), přičemž průměrné náklady na jednoho poplatníka činí v České republice cca 900 Kč, město Králíky je tedy pod průměrnými celorepublikovými náklady, a to zejména díky provozování celého systému společností Služby města Králíky s. r. o.

Počet sběrných míst pro tříděný odpad je dostatečný a odpovídá typu zástavby. V případě potřeby se počet míst dále rozšiřuje. V roce 2013 vznikla společnost Eko Králíky, v. o. s., která je majetkem města a zaměřuje se na třídění separovaných odpadů přímo ve městě. Eko Králíky, v. o. s. funguje jako sociální podnik, který podporuje dlouhodobě nezaměstnané a s pomocí financování z dotací MPSV se postupně dovybavuje potřebné technické vybavení.

Na území města Králíky funguje sběrný dvůr, který nabízí své služby pro obyvatele města a integrovaných obcí. Občané zde mohou bez úplaty na místě odložit mimo jiné objemné a kompostovatelné odpady, kovy, textil, nebezpečný odpad, vyřazené elektrozařízení, světelné zdroje, pneumatiky nebo baterie. Rovněž lze za poplatek odložit stavební odpad.

Biologicky rozložitelný odpad od občanů města a z údržby městské zeleně je předáván do místní komunitní kompostárny. V roce 2016 podalo město Králíky prostřednictvím DSO Orlicko žádost o dotaci z Operačního programu Životního prostředí na nákup domácích kompostérů pro občany města, které byly na začátku roku 2018 vydány občanům k užívání. Cílem je snížit podíl biologicky rozložitelného odpadu ve směsném komunálním odpadu a podpořit likvidaci biologického odpadu přímo u původců.

Na území byly identifikovány staré ekologické zátěže – skládky odpadů vyprodukované především bývalým národním podnikem TESLA Králíky, ale i některými dalšími společnostmi. V předešlých letech proběhla sanace skládek v Dolních Boříkovicích a v Králíkách. K poslední rekultivaci skládky nebezpečných odpadů došlo v roce 2015. Do budoucna se plánuje sanace starých zátěží v areálu bývalého národního podniku Tesla.

II.7 Správa obce

Městský úřad Králíky

Městský úřad Králíky je úřadem s rozšířenou působností. Úřad tvoří starosta, místostarosta, tajemník a další zaměstnanci. Pro jednotlivé úseky činnosti úřadu jsou zřizovány tyto odbory:

- odbor vnitřních věcí,
- odbor majetkový,
- odbor finanční,
- odbor sociálních věcí a zdravotnictví,
- odbor obecní živnostenský úřad,
- odbor územního plánování a stavební úřad,
- odbor výstavby a technické správy,
- odbor životního prostředí,
- odbor organizační a správní.

V oblasti samostatné působnosti obce městský úřad:

- a) plní úkoly, které mu uložilo Zastupitelstvo města Králíky nebo Rada města Králíky,
- b) vydává rozhodnutí podle zvláštních právních předpisů a vykonává metodickou činnost ve vztahu k organizacím založeným nebo zřízeným městem,
- c) pomáhá komisím a výborům v jejich činnosti.

V oblasti přenesené působnosti úřad vykonává státní správu:

- a) v základním rozsahu svěřeném obci, s výjimkou záležitostí svěřených do působnosti zvláštního orgánu,
- b) v rozsahu svěřeném pověřenému obecnímu úřadu ve správním obvodu tvořeném těmito obcemi – Králíky, Červená Voda, Dolní Morava, Lichkov, Mladkov, pokud zvláštní právní předpis nestanoví jinak,
- c) v rozsahu svěřeném obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností ve správním obvodu tvořeném těmito obcemi – Králíky, Červená Voda, Dolní Morava, Lichkov, Mladkov.

Zastupitelstvo města je 15členné a radu města tvoří pět členů. Kontrolní výbor má tři členy a finanční výbor rovněž tři členy. Starosta i místostarosta města jsou uvolnění. Rada města dále zřizuje iniciativní a poradní orgány, a to komisi pro sociální věci a občanské záležitosti, komisi regenerace MPZ, komisi pro osadní výbory, sportovní komisi a přestupkovou komisi.

Město Králíky je zřizovatelem devíti příspěvkových organizací:

- Mateřská škola Moravská,
- Mateřská škola Pivovarská,
- Mateřská škola Červený Potok,
- Základní škola Králíky,
- Základní umělecká škola Králíky,
- Školní jídelna Králíky,
- Městské muzeum Králíky,
- Městská knihovna Králíky,
- Klub Na Střelnici.

Spolupráce města s dalšími subjekty a partnerskými městy

Město Králíky je členem Dobrovolného sdružení obcí Orlicko (DSO Orlicko), které bylo v roce 1992 založeno za účelem podpory rozvoje měst a obcí, prohloubení spolupráce mezi obcemi a prosazování společných zájmů. Mezi hlavní činnosti DSO patří podpora rozvoje cestovního ruchu a turistiky jako hlavního směru ekonomického a sociálního rozvoje území, řešení otázek zachování udržitelného způsobu života a společný postup při řešení zaměstnanosti, ochrany životního prostředí, a při výstavbě a zajištění infrastruktury.

DSO Orlicko se stalo iniciátorem a jedním ze zakladatelů Místní akční skupiny Orlicko (MAS Orlicko), jako nové platformy pro podporu spolupráce zemědělců, drobných podnikatelů, spolků a obcí v regionu Orlicka. Město Králíky je prostřednictvím DSO členem MAS Orlicko, uceleného systému partnerské spolupráce při rozvoji regionu Orlicka.

Město Králíky je členem neformálního sdružení obcí mikroregionu Králicko. Předmětem mikroregionu je spolupráce obcí o společném a koordinovaném postupu v rámci Pardubického kraje uvnitř DSO Orlicko. Cílem spolupráce je dosáhnout stálé a kvalitní komunikace mezi zúčastněnými obcemi s ohledem na společné regionální zájmy, dosáhnout optimálního rozvoje všech zúčastněných obcí v rámci daného regionu a jednotně vystupovat v rámci Pardubického kraje a Sdružení obcí Orlicko.

Město Králíky je členem Svazu měst a obcí ČR – celostátní, dobrovolné, nepolitické a nevládní organizace, která mimo jiné obhájí společné zájmy a práva měst a obcí, podporuje a rozvíjí samosprávnou demokracii a posiluje ekonomickou samostatnost měst a obcí.

Město Králíky je také členem Sdružení historických sídel Čech, Moravy a Slezska. Organizace sdružuje historické obce, na jejichž území jsou zachovány významné kulturní hodnoty, zejména nemovitě kulturní památky.

Od roku 2007 je také město Králíky členem společnosti Králický Sněžník o.p.s. Obecně prospěšná společnost působí v území s cílem rozvíjet a podporovat cestovní ruch, propagovat turistickou oblast Králický Sněžník a posilovat image destinace prostřednictvím vybraných marketingových nástrojů. Hlavní myšlenkou společnosti je dosahovat vytyčených cílů společnou spoluprací veřejného a soukromého sektoru.

Město Králíky je rovněž členem Euroregionu Glacensis. Jedná se o mezinárodní sdružení měst a obcí podporující rozvoj přeshraniční spolupráce a přátelských vztahů mezi Českou republikou a Polskou republikou, rozvoj příhraničního území a zlepšování životních podmínek obyvatel. Členy české části Euroregionu jsou města a obce okresů Náchod, Rychnov nad Kněžnou, Hradec Králové, Trutnov, Jičín, Chrudim, Svitavy, Ústí nad Orlicí, Pardubice, Jeseník a Šumperk. Euroregion zasahuje do správního území Královéhradeckého, Pardubického a Olomouckého kraje. Prostřednictvím Euroregionu Glacensis čerpá město Králíky evropské dotace především v oblasti kultury a volnočasových aktivit.

Zahraničními partnerskými městy je město Międzyzlesie (Polsko) a město Villmar (Německo). V roce 2017 započala nová spolupráce s italským městem Solbiate Olona, se kterým bude partnerská smlouva podepsána v roce 2018.

II.8 Finanční situace města

Vývoj celkové bilance města ukazuje, že město od roku 2011 ročně hospodařilo s celkovými příjmy ve výši 89,5–114,7 mil. Kč a s celkovými výdaji ve výši 81,6–159,4 mil. Kč.

Králíky jsou městem se stabilním, dlouhodobě vyrovnaným finančním hospodařením. Co se týká struktury příjmů rozpočtu – největší podíl činí daňové příjmy. Do roku 2012 činily daňové příjmy průměrně 40 % celkových příjmů, od roku 2013 činí daňové příjmy průměrně 59 % z celkových příjmů. Další složkou příjmů jsou nedaňové příjmy. Nedaňové příjmy má město Králíky poměrně stabilní, ve výši 10–12 % z celkových příjmů. Tyto příjmy pocházejí především z pronájmů nemovitostí a ze vstupného turistických objektů.

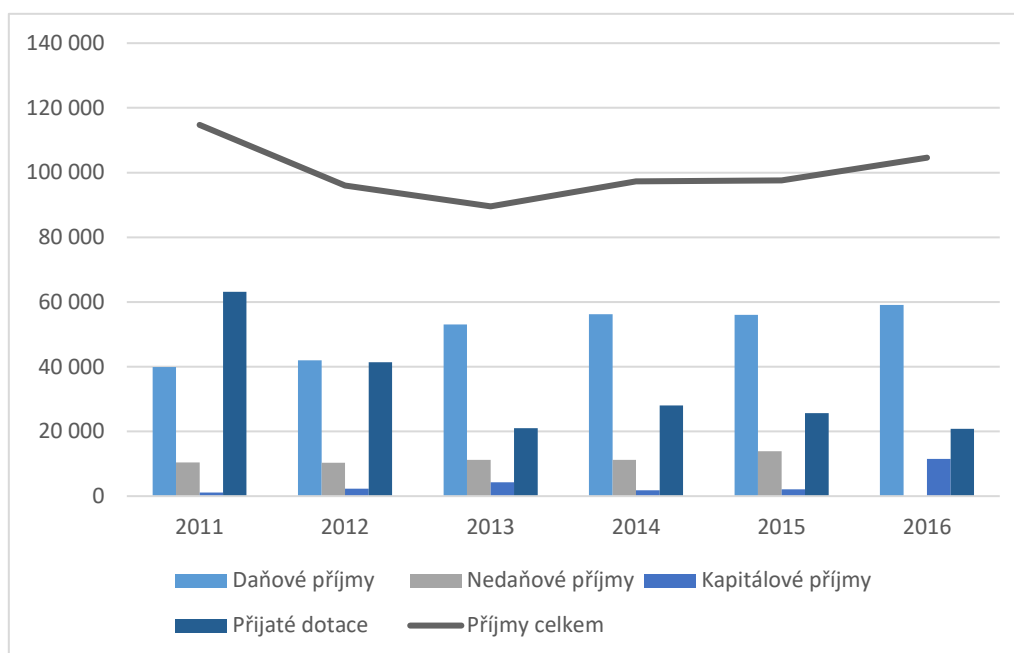
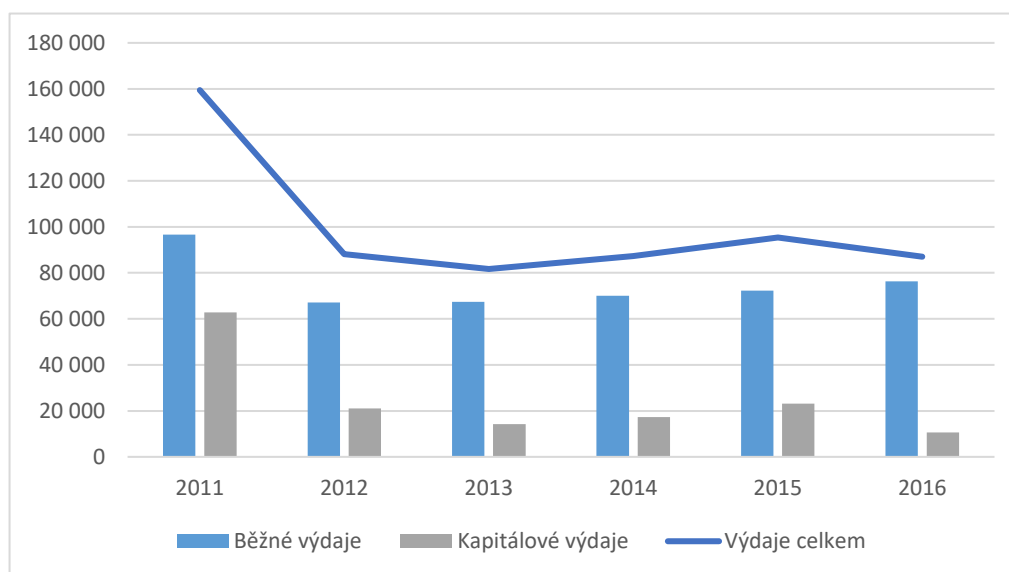
Výše kapitálových příjmů kolísá v závislosti na prodaných pozemcích a na prodaných nemovitostech. Poslední složkou příjmů jsou přijaté dotace. Neinvestiční dotace vyjma roku 2011 se pohybují v rozmezí 17,5–20 mil. Investiční dotace kolísají v závislosti na tom, jaké jsou možnosti a oblasti nabízených dotací a jak je město při získávání těchto dotací úspěšné.

Co se týká struktury výdajů, odhlédneme-li od roku 2011, běžné výdaje činí 75,7–87,7 % z celkových výdajů. Kapitálové výdaje se pohybují v rozmezí 12,3 %–24,3 % z celkových výdajů.

Tabulka 16: Bilance rozpočtového hospodaření v letech 2011–2016 v tis. Kč

ÚDAJE		ROZPOČTOVÝ ROK					
		2011	2012	2013	2014	2015	2016
I.	Daňové příjmy	39 944	42 021	53 059	56 231	55 985	59 072
II.	Nedaňové příjmy	10 471	10 286	11 167	11 223	13 927	13 226
III.	Kapitálové příjmy	1 141	2 303	4 328	1 816	2 085	11 512
IV.	Přijaté dotace	63 193	41 358	21 012	28 000	25 625	20 826
PŘÍJMY CELKEM		114 749	95 968	89 566	97 271	97 622	104 636
I.	Běžné výdaje	96 623	67 153	67 456	70 006	72 205	76 361
II.	Kapitálové výdaje	62 842	21 049	14 223	17 334	23 185	10 670
VÝDAJE CELKEM		159 464	88 202	81 679	87 340	95 390	87 031
SALDO PŘÍJMŮ A VÝDAJŮ		-44 715	7 766	7 887	9 930	2 232	17 605
FINANCOVÁNÍ		44 715	-7 766	-7 887	-9 930	-2 232	-17 605

Zdroj: finanční odbor města

Graf 5: Příjmy města Králíky, 2011–2016**Graf 6: Výdaje města Králíky, 2011–2016**

Na první pohled je patrné, že výše příjmů a výdajů v roce 2011 převyšuje příjmy a výdaje v následujících letech. To je dáno zejména tím, že v roce 2011 probíhala přes rozpočet města agenda sociálních transferů (přijaté dotace – příspěvek na péči 27,5 mil. Kč). Tato agenda se od roku 2012 přesunula z města na úřady práce. V roce 2011 byl zároveň přijat dlouhodobý investiční úvěr ve výši 43 mil. Kč. Další významnou skutečností, která významně ovlivnila rozpočet města v minulých letech, byla novela zákona o rozpočtovém určení daní (novela RUD), díky které došlo v roce 2013 k nárůstu daňových příjmů v průměru o 13 mil. Kč.

II.9 Strategické a koncepční dokumenty

Nedílnou součástí strategického plánu je i analýza dokumentů, které mohou mít vliv na město Králíky. Cílem této analýzy je zmapovat a identifikovat nadřazené strategické dokumenty, a to na úrovni krajské i národní, neboť soulad všech dokumentů je základním prvkem úspěšného řízení rozvoje města. Přehled strategických dokumentů je uveden v tabulce níže. U každého dokumentu je uvedena jeho stručná charakteristika a vztah k rozvoji města.

Tabulka 17: Strategické a koncepční dokumenty

NÁZEV DOKUMENTU	STRUČNÝ POPIS DOKUMENTU	VZTAH K ROZVOJI MĚSTA
NÁRODNÍ ÚROVEŇ		
STRATEGIE REGIONÁLNÍHO ROZVOJE ČR 2014–2020	Základní koncepční dokument v oblasti regionálního rozvoje. Hlavní myšlenkou regionální politiky je zajistit dynamický a vyvážený rozvoj území ČR se zřetelem na kvalitu života a životní prostředí, přispět ke snížení regionálních rozdílů a zároveň umožnit využití místního potenciálu pro zvýšení hospodářské a sociální úrovně jednotlivých regionů. Dokument lze stáhnout na: http://www.mmr.cz/cs/Regionalni-politika-a-cestovni-ruch/Podpora-regionu/Koncepce-Strategie/Strategie-regionalniho-rozvoje-CR-2014-2020	Klíčový dokument pro kohezní politiku ČR, tzn. pro možnost čerpání finančních zdrojů z kohezní politiky.
POLITIKA ÚZEMNÍHO ROZVOJE ČR	Dokument celostátní povahy, který určuje požadavky na konkretizaci úkolů územního plánování s ohledem na udržitelný rozvoj území, koordinuje tvorbu a aktualizaci zásad územního rozvoje a zároveň slouží jako zdroj argumentů při prosazování českých zájmů v rámci územního rozvoje. Dokument lze stáhnout na: https://www.mmr.cz/cs/Uzemni-a-bytova-politika/Uzemni-planovani-a-stavebni-rad/Koncepce-Strategie/Politika-uzemniho-rozvoje-Ceske-republiky/Navrh-Aktualizace-c-1-Politiky-uzemniho-rozvoje-CR	Účelem dokumentu je s ohledem na možnosti a předpoklady území a na požadavky územního rozvoje zajistit koordinaci územně plánovací činnosti krajů a obcí.
PLÁN ODPADOVÉHO HOSPODÁŘSTVÍ ČR 2015–2024	Plán odpadového hospodářství ČR stanoví v souladu s principy udržitelného rozvoje cíle, zásady a opatření pro nakládání s odpady na území ČR. Dokument lze stáhnout na: https://www.mzp.cz/cz/poh_cr_prislusne_dokumenty	Závazná část POH ČR je závazným podkladem pro rozhodovací a jiné činnosti příslušných správních úřadů, krajů a obcí v oblasti odpadového hospodářství.
KRAJSKÁ ÚROVEŇ		
PROGRAM ROZVOJE PARDUBICKÉHO KRAJE 2012–2020	Je základním střednědobým koncepčním dokumentem kraje, který identifikuje rozvojové problémy v kraji. Dokument lze stáhnout na: https://www.pardubickykraj.cz/rozvoj-kraje/37774	Strategie města by měla být v souladu s cíli a opatřeními Programu rozvoje Pardubického kraje.

DLOUHODOBÝ ZÁMĚR VZDĚLÁVÁNÍ A ROZVOJE VZDĚLÁVACÍ SOUSTAVY V PARDUBICKÉM KRAJI 2016–2020	<p>Dokument představuje klíčový strategický dokument kraje v oblasti vzdělávání. Komplexně popisuje celkovou vzdělanostní situaci v území a identifikuje strategické směry rozvoje v jednotlivých oblastech vzdělávání.</p> <p>Dokument lze stáhnout na: https://www.pardubickykraj.cz/pro-verejnost/84265/dlouhodoby-zamer-vzdelavani-pardubickeho-kraje-2016</p>	<p>Koncepce školství by měla být v souladu s rozvojovým dokumentem.</p>
STRATEGIE CESTOVNÍHO RUCHU PARDUBICKÉHO KRAJE 2016–2020	<p>Dokument je nástrojem rozvoje cestovního ruchu na území Pardubického kraje, který jasně vymezuje role a kapacity veřejné správy v této oblasti a poskytuje veřejné správě účinný nástroj pro podporu rozvoje cestovního ruchu v Pardubickém kraji.</p> <p>Dokument lze stáhnout na: https://www.pardubickykraj.cz/dokumenty-cestovni-ruch/85227/strategie-cestovniho-ruchu-pardubickeho-kraje-2016-2020</p>	<p>Jedná se o důležitý podklad rozvoje cestovního ruchu a město Králíky by mělo při rozvoji cestovního ruchu daný dokument respektovat.</p>
KONCEPCE ROZVOJE MUZEJNICTVÍ PARDUBICKÉHO KRAJE 2016–2020	<p>Dokument komplexně shrnuje současnou problematiku v oblasti muzejnictví na území Pardubického kraje a navrhuje opatření k podpoře jejího rozvoje.</p> <p>Dokument lze stáhnout na: https://www.pardubickykraj.cz/dokumenty-pk-kultura-a-pamatkova-pace/88105/koncepce-rozvoje-muzejnictvi-2016-2020</p>	<p>Zřizovatelé muzeí v Pardubickém kraji by měli být součinnými při realizaci Koncepce rozvoje muzejnictví PK.</p>
KONCEPCE ROZVOJE CYKLO A IN-LINE TURISTIKY V PARDUBICKÉM KRAJI 2016–2020	<p>Koncepce je ideovým, metodickým, organizačním a strategickým nástrojem rozvoje cyklo, bike a in-line produktu na území Pardubického kraje zejména za účelem rozvoje cestovního ruchu, současně však i sportu, volnočasových aktivit a cyklodopravy.</p> <p>Dokument lze stáhnout na: https://www.pardubickykraj.cz/dokumenty-cestovni-ruch/85226/koncepce-cyklo-a-in-line-turistiky-v-pardubickem-kraji</p>	<p>Cyklodoprava na území města by měla reflektovat koncepci rozvoje.</p>
PLÁN ODPADOVÉHO HOSPODÁŘSTVÍ PARDUBICKÉHO KRAJE 2016–2020	<p>Účelem plánu odpadového hospodářství kraje je stanovit optimální způsob dosažení souladu s požadavky právních předpisů ČR a EU v oblasti odpadového hospodářství na území kraje a s tím spojené ekonomické dopady.</p> <p>Dokument lze stáhnout na: https://www.pardubickykraj.cz/plan-odpadoveho-hospodarstvi/84009/plan-odpadoveho-hospodarstvi-pardubickeho-kraje-2016-2025-sea</p>	<p>Pro město vzniká povinnost stanovit soulad s principy Plánu odpadového hospodářství Pardubického kraje.</p>

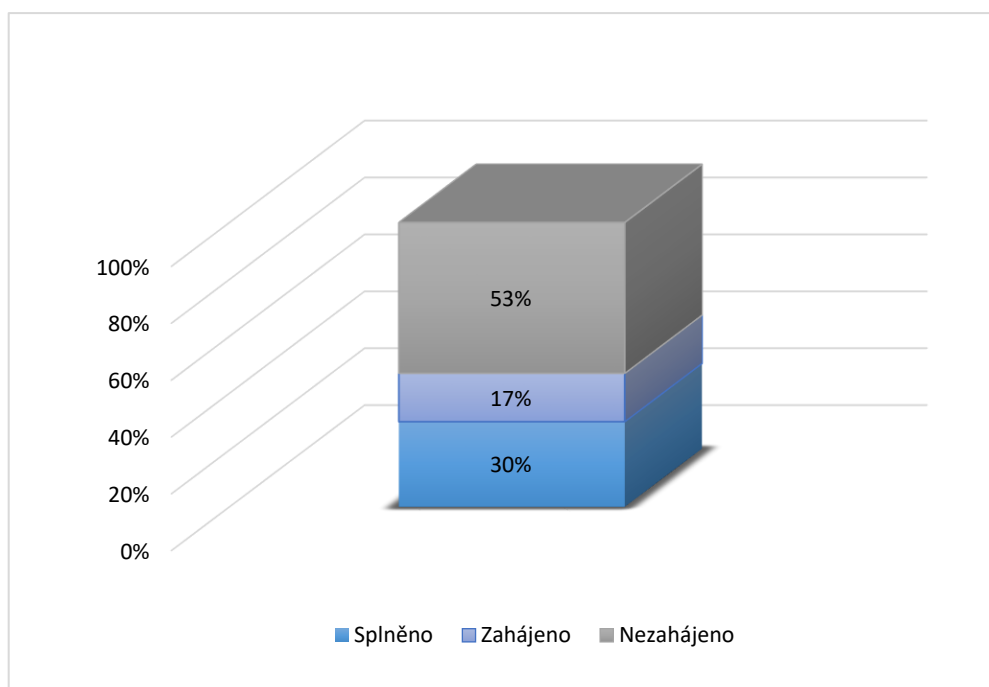

II.10 Vyhodnocení plnění Strategického plánu rozvoje města Králíky pro období 2008-2013

Strategický plán rozvoje města Králíky schválený v roce 2008 byl základním koncepčním dokumentem, který stanovil cíle a směr rozvoje jednotlivých oblastí života ve městě. V rámci strategického plánu byly definovány tři strategické cíle: vytvoření vnitřních zdrojů města, ochrana životního prostředí a tvorba nabídky města pro turistický ruch a sport. V návaznosti na tyto strategické cíle bylo dále definováno 30 záměrů a projektů, které strategické cíle naplňují a které mají přispívat ke zlepšení života ve městě. Plnění strategického dokumentu je následně sledováno a hodnoceno podle počtu splněných záměrů, které si město v daném období stanovilo.

Z hodnocení strategického plánu pro období 2008–2013 vyplývá, že bylo splněno 30 % ze stanovených záměrů, další projekty jsou již v realizaci (17 %) a některé projekty zatím realizovány nebyly (53 %). Nejvíce realizovaných aktivit se týkalo rekonstrukce a modernizace objektů, zvýšení propagace města a podpory turistického ruchu v oblasti vojenské historie.

Graf 7: Vyhodnocení plnění Strategického plánu rozvoje města Králíky pro období 2008–2013

II.11 Veřejná projednávání strategického dokumentu

Při tvorbě strategického plánu byly zohledněny i výsledky dvou veřejných setkání. První se konalo v měsíci září a druhé v měsíci říjnu 2017. V rámci setkání se sešli občané města, aby diskutovali nad současnou situací města a jeho budoucím vývojem. První setkání bylo zaměřeno na témata týkající se analytické části dokumentu, na druhém setkání byly projednávány již jednotlivé cíle a opatření do návrhové části dokumentu.

Setkání se zúčastnilo dohromady přes 100 občanů. V průběhu dvou večerů byli občané rozděleni do skupin, které měly definovat silné stránky města a naformulovat problémy, které je ve městě nejvíce tíží. Následně bylo vybráno šest společných témat a z nich byly sestaveny konkrétní projektové a investiční záměry.

Hlavním cílem setkání bylo vytvoření podkladů pro zpracování analytické a návrhové části Strategického plánu rozvoje města Králíky, seznámit se s potřebami a požadavky občanů města a zapojit veřejnost do rozhodovacích procesů.

II.12 Dotazníková šetření

Jako jeden ze vstupů do analytické části dokumentu bylo provedeno dotazníkové šetření mezi občany města, spolky a místními podnikateli.

Dotazníkové šetření mezi občany

V průběhu měsíce listopad 2017 proběhlo dotazníkové šetření mezi občany města Králíky. Podobně jako u veřejných setkání bylo cílem zjistit spokojenost občanů se životem ve městě, jejich názory, připomínky a postoje k budoucímu rozvoji území. Občané mohli dotazník vyplňovat buď elektronicky, nebo v tištěné podobě.

Celkově bylo odevzdáno 218 dotazníků (127 osob vyplnilo dotazník elektronicky, 91 v papírové podobě). Jedná se o reprezentativní vzorek ve vztahu k velikosti města. Dotazníkového šetření se zúčastnilo 104 mužů a 109 žen. Z města Králíky 86 % respondentů, z místních částí 14 % respondentů.

Na celkovou spokojenost se životem ve městě se vyjádřilo 209 občanů. Mezi respondenty převládala spokojenost s úrovní života v místě. Nejspokojenější skupinou s životem ve městě byli občané nad 65 let, a naopak nejméně spokojeni byli občané mezi 30–49 lety.

Občané v největší míře postrádají restaurace, lékařskou péči (praktické i odborné lékaře), další supermarket a zařízení pro péči o starší obyvatele. Za investiční záměry byly vybrány: výstavba bytových domů, vybudování krytého bazénu, sportovní haly a dětských hřišť, rekonstrukce chodníků a místních komunikací, dostavba autobusového nádraží a revitalizace místních památek.

Za největší problémy jsou považovány nedostatečné spoje veřejné dopravy a jejich špatná návaznost na další spoje, nedostatek restauračních zařízení, lékařů, parkovacích míst, zhoršující se bezpečnost ve městě a nedostatek pracovních míst.

Podrobné zhodnocení dotazníkového šetření naleznete v příloze č. 1 tohoto dokumentu.

Dotazníkové šetření mezi firmami a spolky

Dotazníkové šetření pro místní spolky a podnikatelské subjekty se uskutečnilo v období květen až červen 2016. Spolky a podnikatelské subjekty byly osloveny emailem s žádostí o spolupráci při tvorbě strategického dokumentu a vyplnění dotazníku. V rámci průzkumu byl zjišťován stav organizací, spolupráce s jinými subjekty a jejich potřeby pro další působení ve městě. Veškeré výsledky a informace z dotazníků budou použity výhradně jako podklad ke zpracování strategického plánu.

Vzhledem k počtu vyplněných a navrácených dotazníků nelze hovořit o reprezentativním vzorku a z odpovědí nemohou být vyvozeny žádné obecně platné závěry. Získané informace budou použity jako doporučení a návrhy pro další rozvoj a směřování města.

Z dotazníků vyplynulo, že pro potřeby spolků a zájmových organizací je nejdůležitější finanční podpora ze strany města. Na investiční projekty a akce nemají spolky dostatek vlastních finančních prostředků a dle požadavků se jedná zejména o obnovu vybavení, v případě vojenských spolků jsou

požadavky kladeny na větší investiční akce, zejména stavební úpravy a vybudování bezbariérovosti objektů. Za limitní je považován nedostatek dobrovolníků v území.

Místní podnikatelé v dotazníkovém šetření kladně hodnotí dobrou spolupráci s městem a ochotu ze strany města. Za největší překážku rozvoje svého podniku považují zejména nedostatek kvalifikovaných pracovníků a špatnou dopravní infrastrukturu. Mezi další překážky řadí silnou konkurenci, pokles poptávky a administrativní bariéry.

II.13 SOUHRNNÁ SWOT ANALÝZA

Tato kapitola uzavírá analytickou část a předkládá závěry z analytického šetření v podobě tzv. SWOT analýzy. SWOT analýza podává strukturovaný přehled a zhodnocení silných a slabých stránek, příležitostí a hrozeb. Prostřednictvím SWOT analýzy jsou shrnuty nejdůležitější skutečnosti z hlediska rozvoje města.

Vnitřními faktory jsou silné stránky (strengths), tj. pozitivní (nadprůměrné) skutečnosti města a slabé stránky (weaknesses), tj. problémy a negativní skutečnosti města. Vnější faktory většinou nemá město možnost svými silami ovlivnit; pojmenovány jsou jako příležitosti (opportunities) a hrozby (threats). Návrhová část strategického plánu pak řeší, jak využít silné stránky a příležitosti a jak naopak eliminovat zjištěné slabiny a hrozby.²⁰

Tabulka 18: SWOT analýza

SILNÉ STRÁNKY	SLABÉ STRÁNKY
<ul style="list-style-type: none"> ▪ KVALITNÍ OKOLNÍ KRAJINA A MĚSTSKÁ ZELEŇ ▪ PESTRÁ NABÍDKA KULTURNÍCH AKCÍ VE MĚSTĚ ▪ DOSTATEČNÁ KAPACITA MATEŘSKÝCH ŠKOL ▪ EXISTENCE A FUNGOVÁNÍ ZÁKLADNÍ UMĚLECKÉ ŠKOLY KRÁLÍKY ▪ ÚŘAD S ROZŠÍŘENOU PŮSOBNOSTÍ ▪ BOHATÁ HISTORIE, PAMÁTKY (KOSTEL, KLÁŠTER, OPEVNĚNÍ) ▪ EXISTENCE PEČOVATELSKÉ SLUŽBY ▪ EXISTENCE LOKALITY NA SKŘIVÁNKU K ZASTAVĚNÍ RODINNÝMI DOMY ▪ PEVNOSTNÍ TURISTIKA, REKONSTRUOVANÉ OPEVNĚNÍ Z TŘICÁTÝCH LET A AKTIVNÍ KLUBY VOJENSKÉ HISTORIE ▪ DOMINANTA KRÁLICKÝ SNĚŽNÍK ▪ BEZPEČNOST A NÍZKÁ KRIMINALITA VE MĚSTĚ ▪ KVALITNÍ PITNÁ VODA ▪ AKTIVNÍ SPOLUPRÁCE S PARTNERSKÝMI MĚSTY 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ PRAVIDELNÝ ROČNÍ ÚBYTEK OBYVATEL ▪ NEDOSTATEČNÁ SÍŤ PRAKTICKÝCH LÉKAŘŮ PRO DĚTI A DOROST ▪ NEDOSTATEK KVALIFIKOVANÉ PRACOVNÍ SÍLY, ODLIV MLADÝCH LIDÍ ▪ ŠPATNÁ DOSTUPNOST ODBORNÉ LÉKAŘSKÉ PÉČE ▪ NEDOSTATEK MĚSTSKÝCH BYTŮ ▪ MĚSTO SE NACHÁZÍ V POHRANIČÍ ČR – PERIFERNÍ POLOHA MĚSTA ▪ ŠPATNÁ DOPRAVNÍ OBSLUŽNOST ▪ MNOŽSTVÍ BUDOV VE ŠPATNÉM TECHNICKÉM STAVU ▪ CHYBÍ MULTIFUNKČNÍ KRYTÁ HALA ▪ ZASTARALÉ KOUPALIŠTĚ ▪ ABSENCE RESTAURAČNÍCH ZAŘÍZENÍ ▪ ABSENCE KANALIZACE V NĚKTERÝCH MÍSTNÍCH ČÁSTECH ▪ NEDOSTATEČNÁ KOMUNIKACE MEZI VEŘEJNÝM A SOUKROMÝM SEKTOREM ▪ NEDOSTATEČNÁ PODPORA AKTIVNÍCH OBYVATEL A ORGANIZACÍ ▪ ABSENCE MARKETINGOVÉ STRATEGIE MĚSTA, NEDOSTATEČNÁ PROPAGACE MĚSTA

²⁰ Bližší informace viz Metodika tvorby programu rozvoje obce, 2014.

PŘÍLEŽITOSTI

- VÝSTAVBA BYTOVÝCH DOMŮ
- VYBUDOVÁNÍ NOVÝCH CYKLOSTEZEK
- VYBUDOVÁNÍ KRYTÉHO BAZÉNU
- STŘEDISKO PRO DĚTI A MLÁDEŽ
- STARTOVACÍ BYTY PRO JEDNOTLIVCE A PRO MLADÉ (PODPORA KE STABILIZACI MLADÝCH OSOB VE MĚSTĚ)
- ROZVOJ CESTOVNÍHO RUCHU, ZEJMÉNA DOPLŇKOVÝCH SLUŽEB A AKTIVIT
- VYBUDOVÁNÍ STÁLÉ LEDOVÉ PLOCHY NA ZIMNÍM KLUZIŠTI
- VYUŽITÍ KLÁŠTERA NA HOŘE MATKY BOŽÍ JAKO TURISTICKÉHO CÍLE
- ČERPÁNÍ DOTACÍ NA ROZVOJ MĚSTA
- KONCEPCE SOCIÁLNÍHO BYDLENÍ, PŘÍPRAVA PROPRACOVANÉHO SYSTÉMU KOMUNITNÍHO BYDLENÍ
- VYUŽITÍ PŘÍNOSU PODNIKATELSKÉ SFÉRY DO SOCIÁLNÍ OBLASTI (FUNDRAISING)
- ZATRAKTIVNĚNÍ CENTRA MĚSTA A MÍSTNÍCH ČÁSTÍ
- BUDOVNÍ A ÚPRAVA KOMUNIKACÍ PRO LEPŠÍ DOSTUPNOST OKRESNÍCH A KRAJSKÝCH MĚST

HROZBY

- STÁLÝ ÚBYTEK OBYVATEL
- ODCHOD PRAKTICKÝCH LÉKAŘŮ
- OMEZENÍ VOLNOČASOVÝCH AKTIVIT PRO DĚTI
- OMEZENÍ VEŘEJNÉ DOPRAVY
- DLOUHODOBÝ TREND STÁRNUTÍ OBYVATELSTVA
- ÚBYTEK DROBNÝCH OBCHODŮ A SLUŽEB
- CHÁTRÁNÍ MĚSTSKÝCH BUDOV
- NEVYUŽITÍ POTENCIÁLU CESTOVNÍHO RUCHU
- ZŘÍZENÍ VĚZNICE
- NÁRŮST SILNIČNÍ DOPRAVY A ZVYŠOVÁNÍ ZÁTĚŽE AUTOMOBILOVÉ DOPRAVY V SOUVISLOSTI S ROZVOJEM TURISMU NA DOLNÍ MORAVĚ